

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULLARI UYGULAMALI
EĞİTİM (3+1) MODELİ KOORDİNATÖRLÜĞÜ

ÖĞRENCİLERİN 3+1 EĞİTİM MODELİ MEMNUNİYET
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

1. Yıl Değerlendirme Raporu

Koordinatör
Doç.Dr. Raif SAKİN

Koordinatör Yardımcıları
Öğr.Gör.Dr. Salih TOSUN
Öğr.Gör. Hasan DEMİRHAN

Hazırlayan: Öğr.Gör.Dr. Salih TOSUN

BALIKESİR 2024

ÖNSÖZ

Meslek yüksekokulları, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirme misyonuyla hem teorik hem de pratik bilgiye sahip bireyler yetiştiren önemli eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlar, öğrencilerin sadece akademik bilgiye değil, aynı zamanda iş dünyasında karşılaşacakları gerçek deneyimlere de hazırlanmalarını sağlayarak, mezunlarının iş hayatına daha hızlı uyum sağlamalarına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları, 2022-2023 eğitim öğretim yılında 3+1 uygulamalı eğitim modeline geçerek önemli bir adım atmıştır.

3+1 eğitim modeli, öğrencilerin üç yarıyıl boyunca teorik eğitim almalarının ardından bir yarıyıl boyunca iş yerlerinde uygulamalı eğitim görmelerini öngörmektedir. Bu model, öğrencilerin eğitim sürecinde kazandıkları teorik bilgileri, gerçek iş ortamlarında uygulama fırsatı bularak pekiştirmelerini sağlamaktadır. Bu sayede öğrenciler, iş dünyasının dinamiklerine aşina olmakta, mesleki becerilerini geliştirmekte ve istihdam edilebilirliklerini artırmaktadır. Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları, bu modelle öğrencilerini sadece bilgiyle donatmakla kalmamakta, aynı zamanda iş dünyasının beklentilerini karşılayacak şekilde donanımlı bireyler olarak yetiştirmektedir.

Bu değerlendirme raporu, 3+1 işyeri eğitim uygulaması sırasında Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları öğrencilerinin deneyimlerini ve bu deneyimlere yönelik tatmin derecelerini incelemektedir. Öğrencilerin işyerlerindeki ilişkileri, karşılaştıkları zorluklar, edindikleri mesleki beceriler ve bu süreçteki genel memnuniyetleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Araştırma kapsamında yapılan anketler ve görüşmeler, öğrencilerin uygulamalı eğitim sürecine ilişkin görüş ve önerilerini ortaya koymaktadır.

Bu rapor, Balıkesir Üniversitesi'nin meslek yüksekokullarında uygulamaya başladığı 3+1 eğitim modelinin, öğrencilerin mesleki gelişimlerine olan katkılarını gözler önüne sermektedir. Öğrencilerin iş yerlerindeki performansları, mezuniyet sonrası istihdam oranları ve işverenlerin geri bildirimleri, bu modelin başarısını ve

devamlılığını desteklemektedir. Balıkesir Üniversitesi olarak, bu eğitim modelinin sürekli iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için geri bildirimler büyük önem taşımaktadır.

Bu raporun hazırlanmasında anketlere katılım sağlayan tüm öğrencilere, emeği geçen koordinatörlüğümüz yardımcılara teşekkür eder, elde edilen bulguların üniversitemizin eğitim kalitesini daha da artırmada faydalı olmasını temenni ederim. Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları olarak, ülkemizin geleceğine katkıda bulunacak nitelikli bireyler yetiştirme misyonumuzu sürdüreceğiz.

Koordinatör

Doç.Dr. Raif SAKİN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER	iv
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1.....	3
1. İŞLETMEDE MESLEKİ EĞİTİM UYGULAYAN MESLEK YÜKSEKOKULLARININ	
DEĞERLENDİRİLMESİ	3
1.1. BİGADIÇ MESLEK YÜKSEKOKULU	3
1.2. EDREMİT MESLEK YÜKSEKOKULU	13
2.1. İVRİNDİ SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU	24
2.2. SAVAŞTEPE MESLEK YÜKSEKOKULU	35
BÖLÜM 2.....	43
1. İŞLETMEDE MESLEKİ EĞİTİM UYGULAYAN MESLEK YÜKSEKOKULLARININ GENEL	
DEĞERLENDİRMESİ.....	43
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	65
EKLER.....	69

GİRİŞ

Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları, 3+1 uygulamalı eğitim modelini benimseyerek öğrencilerine sektörle entegre bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Bu model, öğrencilerin teorik bilgilerini pratik uygulamalarla destekleyerek mezuniyet sonrası iş dünyasına daha hazır hale gelmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Öğrenciler, üç dönem boyunca okulda teorik derslerle beraber atölye ve laboratuvar uygulamalarıyla bilgilerini pekiştirirken, dördüncü dönemlerini tam zamanlı olarak işyerlerinde geçirerek gerçek iş deneyimi kazanma fırsatı bulmaktadırlar.

3+1 uygulamalı eğitim modelinin değerlendirilmesi, Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları için büyük önem taşımaktadır. Bu değerlendirme süreci, öğrencilerin eğitim sürecinden ne ölçüde memnun olduklarını belirlemeyi ve eğitim kalitesini artırmak için gereken adımları belirlemeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin eğitim modeline yönelik memnuniyet düzeyleri, çeşitli demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, mezuniyet öncesi eğitim durumu gibi) göre farklılık gösterebilir ve bu farklılıkların anlaşılması, eğitim programlarının daha etkili hale getirilmesi için kılavuz oluşturabilir.

Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları, öğrencilerin iş dünyasıyla olan bağlantısını güçlendirmek ve mezuniyet sonrası iş bulma olanaklarını artırmak için iş birliği protokolleri imzalamıştır. Bu protokoller sayesinde öğrenciler, işletmelerde gerçek iş ortamında çalışarak sektörün ihtiyaçlarına uygun yetkinlikler kazanma şansına sahiptirler. İş dünyasıyla kurulan bu köprü, öğrencilerin kariyerlerini planlamalarında ve işe yerleşmelerinde önemli bir avantaj sağlamaktadır. 3+1 uygulamalı eğitim modelinin sunduğu pratik deneyimler, öğrencilere sadece akademik bilgilerle değil, aynı zamanda gerçek dünya problemleriyle nasıl başa çıkacaklarını öğretmektedir. Öğrenciler, işyerlerindeki uygulamalı eğitim sürecinde sorumluluk duygusu geliştirirken, iş dünyasının dinamiklerini ve beklentilerini yakından tanıma fırsatı bulurlar. Bu sayede, mezuniyet sonrası işe yerleşme süreçleri daha hızlı ve verimli bir şekilde gerçekleşebilmektedir.

Balıkesir Üniversitesi, 3+1 uygulamalı eğitim modelini sürekli olarak iyileştirme çabası içindedir. Her öğretim yılı sonunda yapılan değerlendirme raporları, öğrenci geri bildirimlerini dikkate alarak eğitim programlarını revize etmekte ve sektörün değişen ihtiyaçlarına cevap verebilmek için gerekli düzenlemeleri yapmaktadır. Bu süreç, üniversitenin kalite yönetimi ve sürekli iyileştirme ilkelerine bağlılığını göstermektedir. 3+1 uygulamalı eğitim modeli, öğrencilerin kişisel ve profesyonel gelişimlerine de katkı sağlamaktadır. Öğrenciler, iş dünyasında çalışma kültürünü ve profesyonel ilişkileri deneyimleyerek liderlik becerilerini geliştirme şansı bulurlar. Ayrıca, işe alım süreçlerinde öğrencilerin sahip olduğu pratik deneyimler, işverenler tarafından değerli bulunmakta ve iş başvurularında avantaj sağlamaktadır.

Sonuç olarak, Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Uygulamalı Eğitim (3+1) Modeli, öğrencilerin eğitim süreçlerinden maksimum fayda sağlamalarını ve iş dünyasında başarılı bir şekilde yer almalarını sağlamak için etkili bir yöntem olarak değerlendirilmektedir. Değerlendirme raporları, bu modelin sürekli olarak iyileştirilmesine ve öğrenci memnuniyetinin artırılmasına yönelik önemli bilgiler sunmaktadır. Koordinatörlüğümüz, sektörle entegrasyonunu güçlendirerek öğrencilerin başarılarına katkıda bulunmaya devam edecektir.

BÖLÜM 1

1. İŞLETMEDE MESLEKİ EĞİTİM UYGULAYAN MESLEK YÜKSEKOKULLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde işletmede mesleki eğitim uygulayan meslek yüksekokullarının verileri ayrı ayrı incelenmiş ve geniş çerçevede değerlendirilmiştir.

1.1. BİGADIÇ MESLEK YÜKSEKOKULU

Bigadiç Meslek Yüksekokulu, Balıkesir Üniversitesi'ne bağlı Bigadiç İlçe sınırları dâhilinde, fiilen 2006 yılında kurularak eğitime başlamıştır.

Meslek yüksekokulumuz; Elektrik ve Enerji Bölümü altında Elektrik Programı, Finans, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü altında Bankacılık ve Sigortacılık Programı, Muhasebe ve Vergi Bölümü altında Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü altında Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri Programı, Yönetim ve Organizasyon Bölümü altında Lojistik Programı ve Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü altında Harita ve Kadastro Programı olmak üzere 6 bölüm ve 6 programla eğitim ve öğretim vermektedir. Meslek yüksekokulumuzda 10'u kadrolu 2'si ise görevlendirmeli toplamda 12 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Bunun yanı sıra Balıkesir Üniversitesi bünyesi altında çeşitli birimden birçok öğretim üyesi ve elemanından destek alınmaktadır.

Yüksekokulumuz 5060m2 kapalı alan 8 dönüme yakın açık arazi üzerine kurulu 6sı amfi sınıf olmak üzere 14 adet derslik, 1 adet bilgisayar laboratuvarı , 1 adet Elektrik laboratuvarı, 1 adet konferans salonu, 1 adet kütüphane, 1 adet yemekhane, 1 adet kantin ve 1 adet teknik resim sınıfından oluşmaktadır. Yüksekokulumuzun fiziki kapasitesi derslik ve diğer sosyal alanlar açısından yeterlidir.

Bigadiç Meslek Yüksekokulu olarak, eğitimde temel amacımız; yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde yaşam boyu öğrenme felsefesine uygun nitelikli eğitim yoluyla, sanayinin ihtiyaç duyduğu alanda mesleğin gerektirdiği bilgi donanımına sahip, teknolojiyi etkin kullanabilen, bilgiye ulaşmayı ve üretmeyi ilke edinen, mesleki

açından yetkin, toplumsal değerlere saygılı, Atatürk İlke ve İnkılâplarına bağlı bireyler yetiştirmektir. Temel hedefimiz ise; eğitim, öğretim ve araştırma kalitesi ile alanında temel eğitimini almış, çalışacağı sektörün beklentilerine ve ekonomiye katkı sağlayacak yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek, ilişki içinde bulunduğu sektörle ilgili ulusal ve uluslararası projeler üretebilen saygın ve güvenilir bir meslek yüksekokulu olmaktır. Siz değerli gençlerimizi geniş ailemizin birer üyesi olmak üzere Bigadiç Meslek Yüksekokulu'na bekliyoruz.

Koordinatörlüğümüzün gerçekleştirdiği 3+1 işletmede mesleki eğitime ait Bigadiç MYO öğrencilerin memnuniyet düzeylerini inceleyen araştırmanın nicel ve nitell verileri aşağıda sunulmuştur.

NİCEL VERİLERİN ANALİZİ

Tablo 1. Bigadiç MYO Öğrencilerinin Tanımlayıcı Özellikleri

Tanımlayıcı Özellikler	Değişkenler	n (147)	%
Yaş	18-20	53	36,1
	21-23	84	57,1
	24-30	10	6,8
Cinsiyet	Erkek	75	51,0
	Kadın	72	49,0
Öğrenim gördüğü bölüm	Bankacılık ve Sigortacılık	41	27,9
	Elektrik	28	19,0
	Harita ve Kadastro	6	4,1
	Lojistik	43	29,3
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	7	4,8
	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	22	15,0
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Liseler	67	45,6
	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	80	54,4
Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumu	Evet	96	65,3
	Hayır	44	29,9
	Bilmiyordum	7	4,8
Uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alma durumu	Evet	60	40,8
	Hayır	67	45,6
	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	20	13,6

%; Yüzde

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerlendirmesi:

Yaş Dağılımı:

- Katılımcıların çoğunluğu 21-23 yaş aralığında (%57,1), 18-20 yaş aralığında olanlar %36,1 ve 24-30 yaş aralığında olanlar %6,8 oranındadır.

Cinsiyet Dağılımı:

- Erkek katılımcılar %51,0, kadın katılımcılar ise %49,0 oranında olup, cinsiyet dağılımı oldukça dengelidir.

Öğrenim Gördüğü Bölüm:

- Katılımcıların büyük bir kısmı Lojistik (%29,3) ve Bankacılık ve Sigortacılık (%27,9) bölümlerinde öğrenim görmektedir. Diğer bölümler sırasıyla; Elektrik (%19,0), Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri (%15,0), Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (%4,8) ve Harita ve Kadastro (%4,1) şeklindedir.

Mezun Olunan Lise Türü:

- Katılımcıların %54,4'ü Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liselerden, %45,6'sı ise Genel Liselerden mezundur.

Okulunu 3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Uygulanması Nedeniyle Tercih Etme Durumu:

- %65,3 oranında katılımcı okulunu bu sistem nedeniyle tercih ettiğini belirtirken, %29,9'u bu nedenle tercih etmediğini, %4,8'i ise bu sistemden haberdar olmadığını ifade etmiştir.

İş Teklifi Alma Durumu:

- Katılımcıların %40,8'i uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldığını belirtirken, %45,6'sı iş teklifi almadığını, %13,6'sı ise kamu kurumlarında uygulama yaptığından dolayı iş teklifi almadığını belirtmiştir.

Bu veriler, katılımcıların demografik özellikleri ve eğitim durumları hakkında genel bir bakış sunmaktadır. Özellikle yaş ve cinsiyet dağılımı, öğrenim gördükleri bölümler ve lise mezuniyet türleri hakkında bilgi sağlamaktadır. Ayrıca, 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulamasının okul tercihi üzerindeki etkisi ve iş teklifi alma durumları da dikkat çekicidir.

Tablo 2: Bigadiç MYO Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerine Ait Betimsel İstatistik Değerleri

Maddeler	$\bar{x}$	ss
1. Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı.	4,388	,6870
2. İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu.	4,320	,7937
3. Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu.	4,211	,8539
4. İş arkadaşlarımdan bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu.	4,381	,6957
5. Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı.	4,374	,7043
6. Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı.	4,347	,7821
7. Mesleğimi sevmeme katkı sağladı.	4,367	,7502
8. Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım.	4,238	,7967
9. Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım.	4,299	,8392
10. Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı.	4,395	,6678
11. Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı.	4,299	,7159
12. İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım.	4,449	,6536
13. Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım.	4,490	,6450
14. İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu.	4,463	,6440
15. Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı.	4,279	,8341
16. Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu.	4,224	,8006
17. 3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı.	4,054	,8742
18. Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir.	3,980	,9614
19. Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu.	2,993	1,4688
20. 3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı.	4,061	,8043
Toplam	4,2306	,56434

Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyleri Hakkında Betimsel İstatistiklerin Değerlendirmesi:

Öğrencilerin 3+1 uygulaması kapsamında işletmelerde yaptıkları mesleki eğitim ve uygulamalara dair memnuniyet düzeyleri çeşitli maddeler üzerinden değerlendirilmiştir. Aşağıda her bir maddenin ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerlerine göre yapılan yorumlar bulunmaktadır.

1. **İş Arkadaşlarının Katkısı ($\bar{x} = 4.388$, ss = 0.6870):** Öğrenciler, iş arkadaşlarının mesleki gelişimlerine büyük katkı sağladığını belirtmiştir. Bu, stajyerlerin iş arkadaşlarından önemli derecede destek aldığını göstermektedir.
2. **Teorik Bilgilerin Uygulanmasında Yardım ($\bar{x} = 4.320$, ss = 0.7937):** İş arkadaşlarının teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesinde yardımcı olması öğrenciler tarafından olumlu değerlendirilmiştir.
3. **Günlük İş Saatlerinin Uygunluğu ($\bar{x} = 4.211$, ss = 0.8539):** İş saatlerinin uygunluğu konusundaki ortalama puan da yüksek olup, öğrencilerin çalışma saatlerinden memnun olduğunu göstermektedir.
4. **İş Arkadaşlarının Tutumu ($\bar{x} = 4.381$, ss = 0.6957):** İş arkadaşlarının tutum ve davranışları da öğrenciler tarafından olumlu bulunmuştur.
5. **Saygınlık Kazanma ($\bar{x} = 4.374$, ss = 0.7043):** Aldıkları eğitimin iş arkadaşları arasında saygınlık kazanmalarına yardımcı olduğunu ifade eden öğrencilerin memnuniyeti yüksek düzeydedir.
6. **Sosyal Gelişim ($\bar{x} = 4.347$, ss = 0.7821):** Sosyal açıdan kendilerini geliştirme konusunda işletmelerin katkıları da olumlu bulunmuştur.
7. **Mesleğe Sevgi Katkısı ($\bar{x} = 4.367$, ss = 0.7502):** Staj sürecinin, öğrencilerin mesleklerine olan sevgilerini artırdığı görülmektedir.
8. **Hizmet İçi Eğitim ($\bar{x} = 4.238$, ss = 0.7967):** Öğrenciler, işletmelerde hizmet içi eğitim aldıklarını belirtmiş ve bu konuda memnuniyetlerini ifade etmişlerdir.
9. **Eğitime Uygun İşletme ($\bar{x} = 4.299$, ss = 0.8392):** Aldıkları eğitime uygun işletmelerde uygulama yapmanın önemine dikkat çeken öğrenciler, bu konuda olumlu görüş bildirmiştir.
10. **Kendine Güven Artışı ($\bar{x} = 4.395$, ss = 0.6678):** Mesleki açıdan kendilerine olan güvenlerinin arttığını belirten öğrenciler, bu konuda oldukça memnundur.

11. **Çalışma İsteği** ($\bar{x} = 4.299$, $ss = 0.7159$): Eğitim aldıkları sektörde çalışma isteklerinin arttığını ifade eden öğrenciler de yüksek puanlar vermiştir.
12. **İnsan İlişkileri Tecrübesi** ($\bar{x} = 4.449$, $ss = 0.6536$): İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazanma noktasında öğrenciler oldukça olumlu geri bildirimler vermiştir.
13. **Sektörü Tanıma** ($\bar{x} = 4.490$, $ss = 0.6450$): Eğitim aldıkları sektörü daha iyi tanıdıklarını belirten öğrenciler, bu maddenin en yüksek ortalamaya sahip olduğunu göstermektedir.
14. **İş Yaşamını Tanıma** ($\bar{x} = 4.463$, $ss = 0.6440$): İş yaşamını tanıma açısından stajın yararlı olduğunu düşünen öğrenciler de yüksek memnuniyet göstermiştir.
15. **Eğitimin Fayda Sağlaması** ($\bar{x} = 4.279$, $ss = 0.8341$): Aldıkları eğitimin uygulama yaparken fayda sağladığını belirten öğrenciler bu konuda da yüksek memnuniyet belirtmiştir.
16. **Teorik Bilgilerin Pekiştirilmesi** ($\bar{x} = 4.224$, $ss = 0.8006$): Öğrenciler, teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatını değerlendirmiştir.
17. **Bölüme Olan İlginin Artması** ($\bar{x} = 4.054$, $ss = 0.8742$): 3+1 uygulamasının bölüme olan ilgiyi artırdığı konusunda da olumlu geri bildirimler alınmıştır.
18. **Mesleki Becerilerin Gelişimi** ($\bar{x} = 3.980$, $ss = 0.9614$): Bir dönemlik uygulamanın mesleki becerileri geliştirme açısından yeterli olduğunu belirten öğrenciler nispeten düşük puan vermiştir.
19. **Ücret Yeterliliği** ($\bar{x} = 2.993$, $ss = 1.4688$): Uygulama esnasında aldıkları ücretin yeterli olmadığını düşünen öğrencilerin memnuniyeti düşük düzeydedir.
20. **Mezuniyet Sonrası Başarı** ($\bar{x} = 4.061$, $ss = 0.8043$): 3+1 uygulamasının mezuniyet sonrası iş yaşamında başarılı olmalarına katkı sağladığını belirten öğrenciler de olumlu görüş bildirmiştir.

Genel Değerlendirme: Toplamda, tüm maddelerin ortalama memnuniyet düzeyi 4.2306 olup, genel olarak öğrencilerin 3+1 işletmede mesleki eğitimden memnun oldukları görülmektedir. Ancak, ücret yeterliliği konusundaki memnuniyetsizlik dikkat çekicidir. Bu durum, işletmelerin öğrencilere yeterli maddi desteği sağlaması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitim ve uygulama sürecinin genel olarak olumlu bulunduğu ve öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sağladığı söylenebilir.

NİTEL VERİLERİN ANALİZİ

Aşağıda Bigadiç MYO'dan açık uçlu sorulara yanıt veren ve yukarıda paylaşılan veriler analiz edilmiştir.

Nitel verilerin özet hali

Olumlu Görüşler:

- Mesleki eğitim, mesleğe olan sevgiyi artırıyor ve bilgilerin uygulamalı gerçekleşmesi daha etkili oluyor.
- Verimliliği yüksek, iş avantajı olarak önü açık.
- Derslerdeki konuları pekiştirmeye yardımcı oluyor.
- İş hayatını öğrenme ve beceri kazandırma açısından faydalı.
- Kendini geliştirmek ve insanlarla iletişimi kolaylaştırmak açısından faydalı.
- Mesleki açıdan temel bilgiyi uygulamalı hale getirme fırsatı sunuyor.
- Meslek üzerinde gelişim ve sosyal becerilerin gelişmesine yardımcı oluyor.

Olumsuz Görüşler:

- Bazı işletmelerin stajyerleri köle gibi kullanması.
- Ücretin yetersiz olması ve bazı yerlerde maaş verilmemesi.
- Stajyerlere genellikle ayak işleri yaptırılması.
- İşletmelerde stajyerlere yeterli ilginin gösterilmemesi.
- Staj süresinin kısa olması.
- Okulda öğrenilen teorik bilgilerin iş yerinde yeterince pekiştirilememesi.

Öneriler:

- Staj yerlerinin dikkatli seçilmesi.
- Ücretlerin artırılması.
- İşletmelerle daha sağlam anlaşmalar yapılması.
- Teorik eğitimlerin daha kapsamlı olması.
- Staj süresinin uzatılması.
- Okulun staj yerlerini belirlemesi.
- İşletmelerde kullanılan sistemler ve belgeler hakkında daha detaylı eğitim verilmesi.

İçerik Analizi

Verileri ana temalarına göre analiz ettim ve her temayı temsil eden anahtar kelimeleri çıkardım. Temaları belirlemek için metinlerde tekrarlayan konuları ve ortak noktaları tespit ettim.

Olumlu Görüşlerin Ana Temaları:

1. **Mesleki Gelişim:** Mesleki bilgi ve becerilerin artırılması, uygulamalı öğrenme.
2. **İş Hayatına Hazırlık:** İş hayatını tanıma, iş bulma avantajı.

3. **Kişisel Gelişim:** İnsan ilişkileri, kendine güven artışı.

Olumsuz Görüşlerin Ana Temaları:

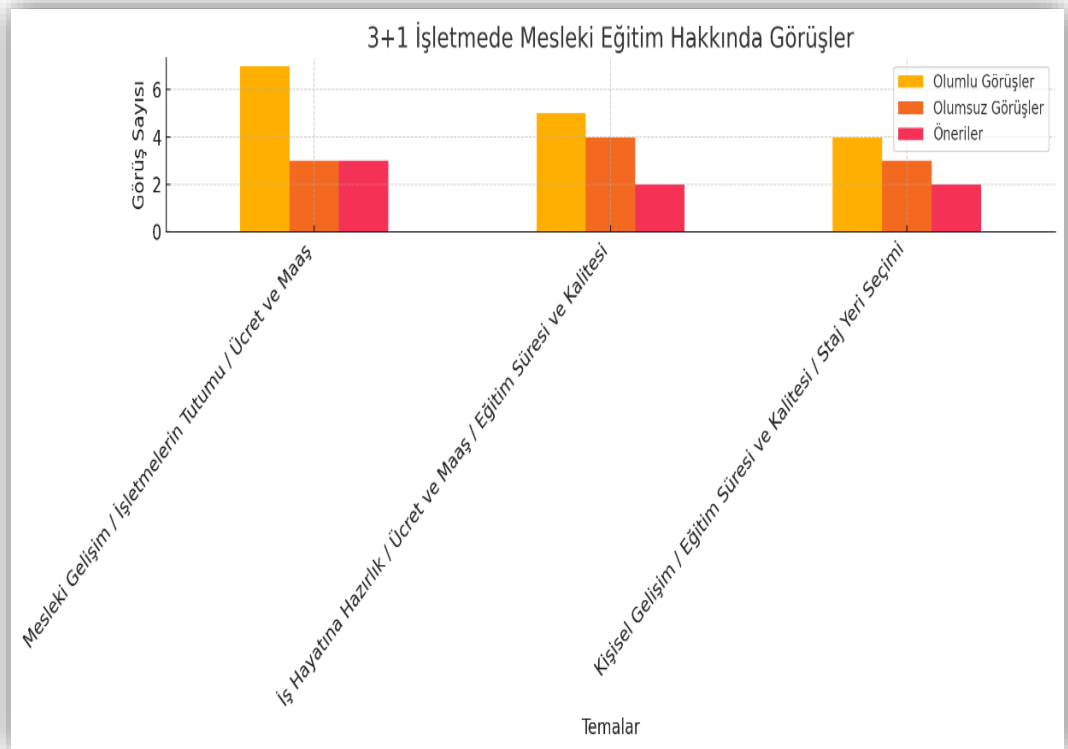
1. **İşletmelerin Tutumu:** Stajyerlerin köle gibi kullanılması, yeterli ilginin gösterilmemesi.
2. **Ücret ve Maaş:** Ücretlerin yetersiz olması, maaş verilmemesi.
3. **Eğitim Süresi ve Kalitesi:** Staj süresinin kısa olması, teorik bilgilerin yeterince pekiştirilememesi.

Önerilerin Ana Temaları:

1. **Ücret ve Anlaşmalar:** Ücretlerin artırılması, işletmelerle sağlam anlaşmalar yapılması.
2. **Eğitim Süresi ve Kalitesi:** Staj süresinin uzatılması, teorik eğitimlerin daha kapsamlı olması.
3. **Staj Yeri Seçimi:** Staj yerlerinin dikkatli seçilmesi, okulun staj yerlerini belirlemesi.

Görselleştirme

Bu analizlerin sonucu grafikler ile gösterilmiştir.

Grafiğin Yorumlanması:

- **Olumlu Görüşler:**

- Mesleki Gelişim / İşletmelerin Tutumu / Ücret ve Maaş kategorisinde en yüksek sayıya ulaşmış (7).
- İş Hayatına Hazırlık / Ücret ve Maaş / Eğitim Süresi ve Kalitesi kategorisinde de önemli bir olumlu geri bildirim var (5).
- Kişisel Gelişim / Eğitim Süresi ve Kalitesi / Staj Yeri Seçimi kategorisi de olumlu geri bildirimler arasında yer almakta (4).

- **Olumsuz Görüşler:**

- İş Hayatına Hazırlık / Ücret ve Maaş / Eğitim Süresi ve Kalitesi kategorisi en yüksek olumsuz geri bildirimi almış (4).
- Mesleki Gelişim / İşletmelerin Tutumu / Ücret ve Maaş ve Kişisel Gelişim / Eğitim Süresi ve Kalitesi / Staj Yeri Seçimi kategorilerinde benzer sayıda olumsuz görüşler var (3).

- **Öneriler:**

- Mesleki Gelişim / İşletmelerin Tutumu / Ücret ve Maaş kategorisi ve İş Hayatına Hazırlık / Ücret ve Maaş / Eğitim Süresi ve Kalitesi kategorileri en fazla öneri alan konular (3 ve 2).
- Kişisel Gelişim / Eğitim Süresi ve Kalitesi / Staj Yeri Seçimi kategorisinde de öneriler bulunmakta (2).

Yorumlama

Grafikte görüldüğü üzere:

- **Olumlu Görüşler:** En çok vurgulanan olumlu tema mesleki gelişim ve uygulamalı öğrenme fırsatlarıdır. Öğrenciler, stajın mesleki bilgi ve

becerilerini artırdığını ve iş hayatına hazırladığını belirtmiştir. Ayrıca, kişisel gelişim açısından da önemli olduğunu vurgulamışlardır.

- **Olumsuz Görüşler:** İşletmelerin tutumu ve ücret/maddi konular en çok şikayet edilen konulardır. Stajyerlerin bazı işletmelerde kötü muamele görmesi ve ücretlerin yetersiz olması önemli olumsuz noktalardır.
- **Öneriler:** Ücretlerin artırılması ve işletmelerle daha sağlam anlaşmalar yapılması başlıca öneriler arasındadır. Ayrıca, staj süresinin uzatılması ve teorik eğitimlerin daha kapsamlı hale getirilmesi önerilmektedir.

Öneriler

1. **Ücret Düzenlemeleri:** Öğrencilere verilen ücretlerin artırılması ve işletmelerle sağlam anlaşmalar yapılması gerekmektedir. Bu, öğrencilerin maddi sıkıntılar yaşamadan daha verimli bir staj dönemi geçirmelerini sağlar.
2. **Staj Süresinin Uzatılması:** Staj süresinin uzatılması, öğrencilerin iş hayatına daha iyi adapte olmalarına ve daha fazla deneyim kazanmalarına yardımcı olur.
3. **Teorik ve Uygulamalı Eğitimin Entegrasyonu:** Okulda verilen teorik eğitimin, iş yerinde uygulamalı eğitimle desteklenmesi ve daha kapsamlı hale getirilmesi gerekmektedir.
4. **Staj Yeri Seçimi:** Staj yerlerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi ve bu sürecin okul tarafından yönlendirilmesi, öğrencilerin daha kaliteli bir staj deneyimi yaşamalarını sağlar.
5. **İşletmelerin Eğitimi:** İşletmelere, stajyerlere nasıl davranmaları gerektiği konusunda eğitim verilmesi ve stajyerlerin sadece ayak işleri için kullanılmaması sağlanmalıdır.

1.2. EDREMİT MESLEK YÜKSEKOKULU

Endüstrinin değişik alanlarında ihtiyaç duyulan ara insan gücünü yetiştirmek amacıyla, Balıkesir Üniversitesi Edremit Meslek Yüksekokulu 14 Şubat 1994 Tarihli YÖK Yürütme Kurulu Kararı ile kurulmuş olup 1994-1995 Eğitim-Öğretim yılında “Bilgisayarlı Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı” ile “Makine Teknikerliği Programı” olmak üzere 2 Teknik Programla Millî Eğitim Bakanlığı’na ait geçici binada Eğitim- Öğretime faaliyetlerine başlamıştır. Daha sonra sırasıyla;

1999 Eğitim – Öğretim Yılında Bilgisayar Destekli Tasarım Programı; (daha sonra Makine Programıyla birleştirildi)

2003-2004 Eğitim – Öğretim Yılında Bilgisayar Programcılığı;

2004-2005 Eğitim-Öğretim yılında Elektrikli Cihaz Teknolojisi Programı ve Zeytincilik ve Zeytin İşleme Teknolojisi Programı;

2007-2008 Eğitim-Öğretim yılında Mekatronik Programı;

2021-2022 Eğitim-Öğretim İnşaat Teknolojileri Programı açılarak eğitim öğretim faaliyetlerine altı Teknik Programda devam etmektedir.

Yüksekokulumuz 2000 – 2001 Eğitim- Öğretim yılından bu yana toplam olarak 20.000 m2 lik kampüs alanı, 5000 m2 ‘lik kapalı derslik alana sahip 3 katlı kendi binasında hizmet vermektedir. Yüksekokulumuzda bir adet Zeytincilik ve Zeytin İşleme Teknolojisi Programı Laboratuvarı, bir adet Zeytin Zararlıları Laboratuvarı, bir adet Zeytinyağı Sabunu Üretim ve Eğitim Atelyesi, bir adet Zeytinyağı Üretim Tesisi, bir adet Salamura ve Zeytin İşleme Atelyesi, bir adet Yenilenebilir Enerji, Atelyesi, adet iki adet Bilgisayar Programcılığı Programı Laboratuvarı, bir adet Elektrikli Programı Laboratuvarı, bir adet Makine Programı Atölyesi ve bir adet de Mekatronik Programı Laboratuvarı bulunmaktadır.

Yüksekokulumuz; Evrensel nitelikte bilgi ve teknolojiyle donanmış, Atatürk ilkelerine bağlı, araştırmacı, katılımcı, paylaşımcı, özgün ve estetik değerlere sahip, çağdaş bir öğretim ve bilimsel kültürü oluşturmak ve meslekî açıdan yetkin, toplumsal değerlere saygılı vizyon sahibi teknikerler yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Koordinatörlüğümüzün gerçekleştirdiği 3+1 işletmede mesleki eğitime ait Edremit MYO öğrencilerin memnuniyet düzeylerini inceleyen araştırmanın nicel ve nitel verileri aşağıda sunulmuştur.

NİCEL VERİLERİN ANALİZİ

Tablo 3. Edremit MYO Öğrencilerinin Tanımlayıcı Özellikleri

Tanımlayıcı Özellikler	Değişkenler	n (57)	%
Yaş	18-20	27	47,4
	21-23	27	47,4
	24-30	3	5,3
Cinsiyet	Erkek	45	78,9
	Kadın	12	21,1
Öğrenim gördüğü bölüm	Elektrik	15	26,3
	Makine	20	35,1
	Mekatronik	22	38,6
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Liseler	29	50,9
	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	28	49,1
Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumu	Evet	19	33,3
	Hayır	36	63,2
	Bilmiyordum	2	3,5
Uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alma durumu	Evet	19	33,3
	Hayır	36	63,2
	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	2	3,5

%; Yüzde

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerlendirmesi:

Yaş Dağılımı:

- Katılımcıların yaş dağılımı oldukça dengelidir; 18-20 yaş aralığında ve 21-23 yaş aralığında her biri %47,4 oranında, 24-30 yaş aralığında olanlar ise %5,3 oranındadır.

Cinsiyet Dağılımı:

- Katılımcıların büyük çoğunluğu erkektir (%78,9), kadın katılımcıların oranı ise %21,1'dir.

Öğrenim Gördüğü Bölüm:

- Katılımcılar arasında Mekatronik (%38,6), Makine (%35,1) ve Elektrik (%26,3) bölümlerinde öğrenim görenler bulunmaktadır. En fazla öğrenci Mekatronik bölümündedir.

Mezun Olunan Lise Türü:

- Genel Liselerden mezun olanların oranı %50,9 iken, Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liselerden mezun olanların oranı %49,1'dir. Bu dağılım oldukça dengelidir.

Okulunu 3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Uygulanması Nedeniyle Tercih Etme Durumu:

- Katılımcıların %33,3'ü okulunu bu sistem nedeniyle tercih ettiğini belirtirken, %63,2'si bu nedenle tercih etmediğini, %3,5'i ise bu sistemden haberdar olmadığını ifade etmiştir.

İş Teklifi Alma Durumu:

- Katılımcıların %33,3'ü uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldığını belirtirken, %63,2'si iş teklifi almadığını, %3,5'i ise kamu kurumlarında uygulama yaptığından dolayı iş teklifi almadığını belirtmiştir.

Bu veriler, katılımcıların demografik özellikleri ve eğitim durumları hakkında genel bir bakış sunmaktadır. Özellikle yaş ve cinsiyet dağılımı, öğrenim gördükleri bölümler ve lise mezuniyet türleri hakkında bilgi sağlamaktadır. Ayrıca, 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulamasının okul tercihi üzerindeki etkisi ve iş teklifi alma durumları da dikkat çekicidir.

Genel olarak, katılımcıların çoğunluğunun erkek ve genç yaş grubunda olduğu, Mekatronik ve Makine bölümlerinde yoğunlaştığı, mezun olunan lise türünün dengeli dağılım gösterdiği ve 3+1 sistemi nedeniyle okulu tercih edenlerin azınlıkta olduğu anlaşılmaktadır. İş teklifi alma durumu da benzer şekilde düşük bir orana sahiptir.

Tablo 4: Edremit MYO Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerine Ait Betimsel İstatistik Değerleri

Maddeler	$\bar{x}$	ss
1. Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı.	4,158	,8617
2. İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu.	4,088	,7142
3. Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu.	3,649	1,1876
4. İş arkadaşlarımdan bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu.	4,193	,7892
5. Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı.	3,895	,8385
6. Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı.	4,035	1,0345
7. Mesleğimi sevmeme katkı sağladı.	3,807	1,0426
8. Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım.	3,807	,9717
9. Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım.	4,070	,8422
10. Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı.	4,018	,8761
11. Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı.	3,544	1,0534
12. İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım.	4,140	,7662
13. Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım.	4,140	,6392
14. İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu.	4,333	,5774
15. Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı.	3,737	1,1577
16. Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu.	3,947	1,0075
17. 3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı.	3,263	1,2751
18. Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir.	3,561	1,1498
19. Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu.	2,579	1,5347
20. 3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı.	3,737	,9733
Toplam	3,8351	,65642

Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyleri Hakkında Betimsel İstatistiklerin Değerlendirmesi:

Bu tablodaki veriler, öğrencilerin 3+1 uygulaması kapsamında işletmelerde yaptıkları mesleki eğitim ve uygulamalara dair memnuniyet düzeylerini göstermektedir. Her madde için ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerleri verilmiştir. Aşağıda bu verilerin yorumu bulunmaktadır.

- İş Arkadaşlarının Katkısı ($\bar{x} = 4,158$, $ss = 0,8617$):** Öğrenciler, iş arkadaşlarının mesleki gelişimlerine önemli katkı sağladığını belirtmişlerdir. Yüksek bir memnuniyet düzeyi vardır.

2. **Teorik Bilgilerin Uygulanmasında Yardım ($\bar{x} = 4,088$, $ss = 0,7142$):** İş arkadaşlarının teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesinde yardımcı olması öğrenciler tarafından olumlu değerlendirilmiştir.
3. **Günlük İş Saatlerinin Uygunluğu ($\bar{x} = 3,649$, $ss = 1,1876$):** İş saatlerinin uygunluğu konusundaki memnuniyet düzeyi, diğer maddelere göre biraz daha düşük kalmaktadır. Standart sapmanın yüksek olması, görüşlerin daha geniş bir yelpazeye yayıldığını gösterir.
4. **İş Arkadaşlarının Tutumu ($\bar{x} = 4,193$, $ss = 0,7892$):** İş arkadaşlarının tutum ve davranışları da öğrenciler tarafından olumlu bulunmuştur.
5. **Saygınlık Kazanma ($\bar{x} = 3,895$, $ss = 0,8385$):** Aldıkları eğitimin iş arkadaşları arasında saygınlık kazanmalarına yardımcı olduğunu ifade eden öğrencilerin memnuniyeti nispeten yüksektir.
6. **Sosyal Gelişim ($\bar{x} = 4,035$, $ss = 1,0345$):** Sosyal açıdan kendilerini geliştirme konusunda işletmelerin katkıları da olumlu bulunmuştur.
7. **Mesleğe Sevgi Katkısı ($\bar{x} = 3,807$, $ss = 1,0426$):** Staj sürecinin, öğrencilerin mesleklerine olan sevgilerini artırdığı görülmektedir.
8. **Hizmet İçi Eğitim ($\bar{x} = 3,807$, $ss = 0,9717$):** Öğrenciler, işletmelerde hizmet içi eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda memnuniyet orta düzeydedir.
9. **Eğitime Uygun İşletme ($\bar{x} = 4,070$, $ss = 0,8422$):** Aldıkları eğitime uygun işletmelerde uygulama yapmanın önemine dikkat çeken öğrenciler, bu konuda olumlu görüş bildirmiştir.
10. **Kendine Güven Artışı ($\bar{x} = 4,018$, $ss = 0,8761$):** Mesleki açıdan kendilerine olan güvenlerinin arttığını belirten öğrenciler, bu konuda yüksek memnuniyet göstermiştir.
11. **Çalışma İsteği ($\bar{x} = 3,544$, $ss = 1,0534$):** Eğitim aldıkları sektörde çalışma isteklerinin arttığını ifade eden öğrenciler, bu konuda nispeten düşük bir memnuniyet göstermiştir.
12. **İnsan İlişkileri Tecrübesi ($\bar{x} = 4,140$, $ss = 0,7662$):** İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazanma noktasında öğrenciler oldukça olumlu geri bildirimler vermiştir.
13. **Sektörü Tanıma ($\bar{x} = 4,140$, $ss = 0,6392$):** Eğitim aldıkları sektörü daha iyi tanıdıklarını belirten öğrenciler, bu madde için de yüksek memnuniyet göstermiştir.

14. **İş Yaşamını Tanıma** ($\bar{x} = 4,333$, $ss = 0,5774$): İş yaşamını tanıma açısından stajın yararlı olduğunu düşünen öğrenciler de yüksek memnuniyet göstermiştir.
15. **Eğitimin Fayda Sağlaması** ($\bar{x} = 3,737$, $ss = 1,1577$): Aldıkları eğitimin uygulama yaparken fayda sağladığını belirten öğrencilerin memnuniyeti ortalama düzeydedir.
16. **Teorik Bilgilerin Pekiştirilmesi** ($\bar{x} = 3,947$, $ss = 1,0075$): Öğrenciler, teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatını değerlendirmiştir.
17. **Bölüme Olan İlginin Artması** ($\bar{x} = 3,263$, $ss = 1,2751$): 3+1 uygulamasının bölüme olan ilgiyi artırdığı konusunda memnuniyet düşük kalmıştır. Standart sapmanın yüksek olması, bu konuda farklı görüşlerin olduğunu gösterir.
18. **Mesleki Becerilerin Gelişimi** ($\bar{x} = 3,561$, $ss = 1,1498$): Bir dönemlik uygulamanın mesleki becerileri geliştirme açısından yeterli olduğunu belirten öğrencilerin memnuniyeti ortalama düzeydedir.
19. **Ücret Yeterliliği** ($\bar{x} = 2,579$, $ss = 1,5347$): Uygulama esnasında aldıkları ücretin yeterli olmadığını düşünen öğrencilerin memnuniyeti en düşük düzeydedir. Standart sapmanın yüksek olması, bu konuda geniş bir memnuniyetsizlik yelpazesi olduğunu gösterir.
20. **Mezuniyet Sonrası Başarı** ($\bar{x} = 3,737$, $ss = 0,9733$): 3+1 uygulamasının mezuniyet sonrası iş yaşamında başarılı olmalarına katkı sağladığını belirten öğrenciler de ortalama düzeyde memnuniyet göstermiştir.

Genel Değerlendirme: Toplam memnuniyet düzeyi ortalaması 3,8351 olup, genel olarak öğrencilerin 3+1 işletmede mesleki eğitimden memnun oldukları görülmektedir. En yüksek memnuniyet, iş yaşamını tanımak açısından yarar sağlama ve sektörü tanıma maddelerinde, en düşük memnuniyet ise ücret yeterliliği konusunda gözlenmiştir. Bu durum, işletmelerin öğrencilere yeterli maddi desteği sağlaması gerektiğini ve iş saatlerinin uygunluğunu artırması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitim ve uygulama sürecinin genel olarak olumlu bulunduğu ve öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sağladığı söylenebilir.

NİTEL VERİLERİN ANALİZİ

Öncelikle, verilen verileri olumlu, olumsuz görüşler ve öneriler olarak kategorize edilecektir. Daha sonra, bu kategorilere göre ana temaları belirleyip analiz yapılacaktır. Unutulmamalıdır ki Edremit MYO'dan bu sorulara verilen yanıt sayısı oldukça az ve sınırlıdır. Daha kapsayıcı ve olasılığı yüksek bir değerlendirme için katılımcı sayısının artırılması ve daha fazla veriye ihtiyaç bulunmaktadır. Değerlendirme incelenirken bu bilgi göz önünde bulundurulmalıdır.

Verilerin Kategorize Edilmesi

Olumlu Görüşler:

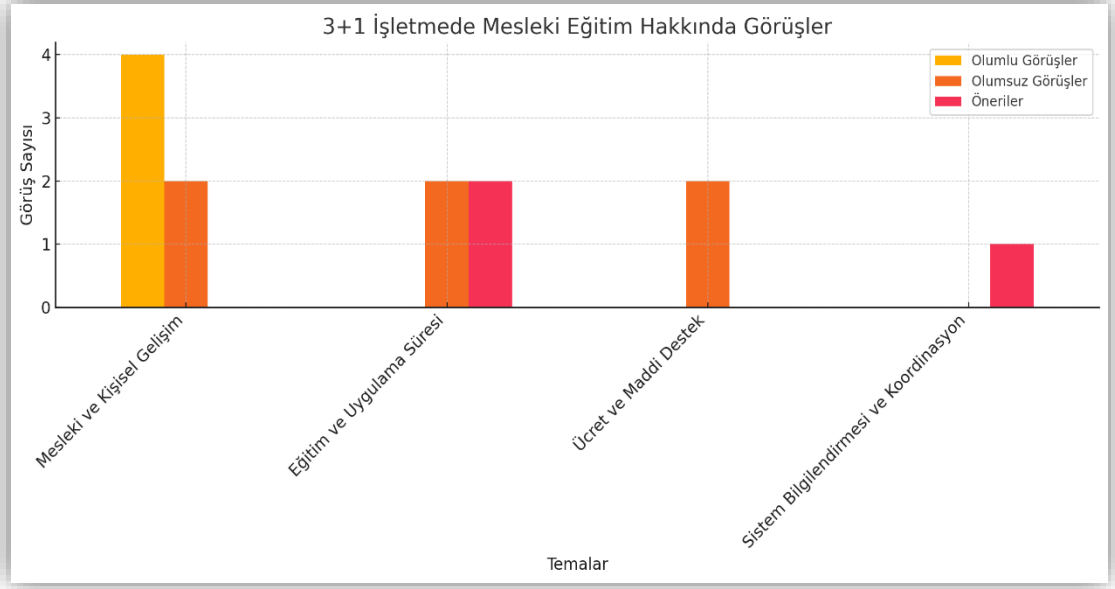
1. Meslekde kendimi geliştirmeme yardımcı oldu.
2. İnsanlarla İlişkilerim kuvvetlendi.
3. Çalışma rutinine girdim ve hayatımı nasıl yöneteceğimi öğrendim.
4. İş dünyasını tanımak, insan ilişkileri geliştirmek ve işini pazarlamak öğrendim.

Olumsuz Görüşler:

1. Sürenin uzun olmasına rağmen verilen ücretin yetersiz olduğunu, stajyerlere işletmede yeterli ilginin olmadığını, okulda verilen eğitimle işletmede görülen eğitimin aynı veya yakın olmadığını düşünüyorum.
2. Eğitim süremizin kısalması, ücretin yetersiz olması.
3. Bir buçuk aydan sonrası döngü ve bedava çalışma hizmeti sunmaktan başka pek işe yaramadı. Süresi uzun, ücret çok minimal.

Öneriler:

1. Sadece tek bir dersten kalma hakkının olması çok kötü ve bu sene gelenler yani birinci sınıflar bu sisteme geçildiğini biliyor ama şimdi staj yapanlar yani ikinci sınıflar okula ilk başladıklarında böyle bir durum olduğunu bilmiyordu.
2. Süresi kısaltılmalı.
3. Eğitim dönemini biraz daha kısaltabilirler. Meslek Yüksekokulundan bazı mezun olan öğrenciler 4 yıllığa tamamlamak isteyeceklerdir. Eğitim döneminin uzunluğundan dolayı sınava çalışma süreleri kısalıyor.

Grafikte, 3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında olumlu görüşler, olumsuz görüşler ve öneriler kategorilere göre gösterilmektedir.

Grafiğin Yorumlanması:

- **Mesleki ve Kişisel Gelişim:**

- Olumlu Görüşler: 4
- Olumsuz Görüşler: 2
- Öneriler: 0

Öğrenciler, mesleki ve kişisel gelişim açısından 3+1 işletmede mesleki eğitimi genellikle olumlu değerlendirmişlerdir. Ancak, bazı öğrenciler olumsuz görüş bildirmiştir.

- **Eğitim ve Uygulama Süresi:**

- Olumlu Görüşler: 0
- Olumsuz Görüşler: 2
- Öneriler: 2

Eğitim ve uygulama süresi konusunda öğrencilerin memnuniyetsizliği dikkat çekmektedir. Sürenin uzunluğundan ve verimsizliğinden şikayet eden öğrenciler, sürenin kısaltılması yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

- **Ücret ve Maddi Destek:**

- Olumlu Görüşler: 0
- Olumsuz Görüşler: 2
- Öneriler: 0

Ücret ve maddi destek konusundaki memnuniyetsizlik oldukça belirgindir. Öğrenciler, verilen ücretin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

- **Sistem Bilgilendirmesi ve Koordinasyon:**

- Olumlu Görüşler: 0
- Olumsuz Görüşler: 0
- Öneriler: 1

Sistem bilgilendirmesi ve koordinasyon konusunda öğrencilerden öneriler gelmiştir. Özellikle, sistem hakkında daha iyi bilgilendirme yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

2. Genel Değerlendirme:

Grafik, öğrencilerin 3+1 işletmede mesleki eğitim programına dair memnuniyet ve memnuniyetsizliklerini net bir şekilde göstermektedir. Mesleki ve kişisel gelişim açısından genel olarak olumlu bir değerlendirme yapılırken, eğitim süresi ve ücret konularında ciddi memnuniyetsizlikler olduğu görülmektedir. Bu bulgular, programın bazı alanlarda geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle, ücretlerin artırılması, staj süresinin kısaltılması ve öğrencilerin sistem hakkında daha iyi bilgilendirilmesi programın verimliliğini artıracaktır.

Ana Temaların Belirlenmesi ve Analizi

Ana Temalar:

1. **Mesleki ve Kişisel Gelişim**
 2. **Eğitim ve Uygulama Süresi**
 3. **Ücret ve Maddi Destek**
 4. **Sistem Bilgilendirmesi ve Koordinasyon**
- **Temaların Altında Maddelerin Gruplandırılması:**

1. Mesleki ve Kişisel Gelişim

Olumlu Görüşler:

- Meslekde kendimi geliştirmeme yardımcı oldu.
- İnsanlarla ilişkilerim kuvvetlendi.
- Çalışma rutinine girdim ve hayatımı nasıl yöneteceğimi öğrendim.
- İş dünyasını tanımak, insan ilişkileri geliştirmek ve işini pazarlamak öğrendim.

Olumsuz Görüşler:

- Stajyerlere işletmede yeterli ilginin olmaması.
- Okulda verilen eğitimle işletmede görülen eğitimin aynı veya yakın olmaması.

Yorum: Öğrenciler, mesleki ve kişisel gelişim açısından staj programını faydalı bulduklarını belirtmişlerdir. İnsanlarla ilişkilerini geliştirme, iş dünyasını tanıma ve çalışma rutinine adapte olma gibi konularda olumlu görüşler bildirilmiştir. Ancak, işletmelerin stajyerlere yeterli ilgiyi göstermemesi ve okulda verilen eğitimle işletmede görülen eğitimin farklı olması gibi olumsuz noktalar belirtilmiştir.

2. Eğitim ve Uygulama Süresi

Olumsuz Görüşler:

- Eğitim süremizin kısalması.
- Bir buçuk aydan sonrası döngü ve bedava çalışma hizmeti sunmaktan başka pek işe yaramadı. Süresi uzun, ücret çok minimal.

Öneriler:

- Süresi kısaltılmalı.
- Eğitim dönemini biraz daha kısaltabilirler. Eğitim döneminin uzunluğundan dolayı sınava çalışma süreleri kısalıyor.

Yorum: Eğitim ve uygulama süresi konusunda öğrenciler, sürenin uzunluğundan ve bu sürenin verimli geçmemesinden şikayetçi olmuşlardır. Öğrenciler, staj süresinin kısaltılması ve daha verimli hale getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, uzun staj sürelerinin sınava çalışma sürelerini kısalttığı ve bu durumun 4 yıllık eğitime devam etmek isteyen öğrenciler için dezavantaj yarattığı ifade edilmiştir.

3. Ücret ve Maddi Destek

Olumsuz Görüşler:

- Verilen ücretin yetersiz olması.
- Süresi uzun, ücret çok minimal.

Yorum: Öğrenciler, staj süresince aldıkları ücretin yetersiz olduğunu ve uzun çalışma sürelerine rağmen yeterli maddi destek alamadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin staj programına dair memnuniyetsizliklerinin başlıca sebeplerinden biridir.

4. Sistem Bilgilendirmesi ve Koordinasyon

Öneriler:

- Sadece tek bir dersten kalma hakkının olması çok kötü ve bu sene gelenler yani birinci sınıflar bu sisteme geçildiğini biliyor ama şimdi staj yapanlar yani ikinci sınıflar okula ilk başladıklarında böyle bir durum olduğunu bilmiyordu.

Yorum: Öğrenciler, 3+1 sistemi hakkında yeterli bilgilendirilmediklerini ve sistemin koşulları hakkında sonradan bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum, öğrencilere yönelik bilgilendirme ve koordinasyonun artırılması gerektiğini göstermektedir.

- **Genel Değerlendirme:**
- **Mesleki ve Kişisel Gelişim:** Öğrenciler, staj programının mesleki ve kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir.
- **Eğitim ve Uygulama Süresi:** Öğrenciler, staj süresinin uzunluğundan ve bu sürenin verimli geçmemesinden şikayetçidir.
- **Ücret ve Maddi Destek:** Staj süresince alınan ücretin yetersiz olması, öğrencilerin memnuniyetsizliğine sebep olmuştur.
- **Sistem Bilgilendirmesi ve Koordinasyon:** Öğrenciler, sistem hakkında yeterli bilgilendirilmediklerini belirtmişlerdir. Bu durum, bilgilendirme ve koordinasyonun artırılması gerektiğini göstermektedir.

Bu bulgular, 3+1 işletmede mesleki eğitim programının bazı alanlarda geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle, ücretlerin artırılması, staj süresinin kısaltılması ve öğrencilerin sistem hakkında daha iyi bilgilendirilmesi, programın daha verimli ve tatmin edici olmasını sağlayacaktır.

2.1. İVRİNDİ SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU

Balıkesir Üniversitesi İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 25/08/2008 tarihinde geçici hizmet binası olan, İvrindi Belediyesine ait Atatürk Meydanında bulunan binada eğitim ve öğretime başladı. 24/09/2018 tarihinde ise Bedrettin Mahallesi Efe Sokak No:16 adresindeki yeni yerleşkesine taşındı. Yüksekokulun toplam kapalı alan büyüklüğü 4000 m²; açık alan büyüklüğü ise 7500 m²'dir. Bu alanlarda; 9 derslik, 1 bilgisayar Laboratuvarı, 1 İlk ve Acil Yardım Laboratuvarı, 1 Mezun istihdam ofisi, 1 Kulüp odası (Sağlık Akademisi Topluluğu), 1 Kapalı spor salonu, 1 Yemekhane, 1 Kafeterya bulunmaktadır. Bununla birlikte Yüksekokulumuzda yönetim büroları, idari personel büroları, akademik personel büroları, fotokopi odası, derslikler, kütüphane, ambar ve arşiv de yer almaktadır.

Balıkesir Üniversitesi İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında “Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik” ve “İlk ve Acil Yardım” programları ile Eğitim Öğretime başladı. 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında “İlk ve Acil Yardım Programı”nın ikinci öğretimi açıldı. 04.12.2012 tarihli Yüksekokul Kurulu Kararı ile 2013 – 2014 Eğitim Öğretim yılından itibaren “Anestezi programı” ve 2021 – 2022 Eğitim Öğretim yılından itibaren “Tıbbi Laboratuvar Teknikleri” programı açıldı (Henüz Anestezi ve Tıbbi Laboratuvar Teknikleri programına öğrenci alımı yapılmamaktadır). Şu an İvrindi SHMYO bünyesinde yer alan programlar şunlardır; İlk ve Acil Yardım Programı-NÖ (Aktif, öğrenci alımı devam etmektedir) Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı-NÖ (Aktif, öğrenci alımı devam etmektedir)

Yüksekokulumuz; Evrensel nitelikte bilgi ve teknolojiyle donanmış, Atatürk ilkelerine bağlı, araştırmacı, katılımcı, paylaşımcı, özgün ve estetik değerlere sahip, çağdaş bir öğretim ve bilimsel kültürü oluşturmak ve meslekî açıdan yetkin, toplumsal değerlere saygılı vizyon sahibi teknikerler yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Koordinatörlüğümüzün gerçekleştirdiği 3+1 işletmede mesleki eğitime ait İvrindi SHMYO öğrencilerin memnuniyet düzeylerini inceleyen araştırmanın nicel ve nitel verileri ile değerlendirmesi aşağıda sunulmuştur.

NİCEL VERİLERİN ANALİZİ

Tablo 5. İvrindi SHMYO Öğrencilerinin Tanımlayıcı Özellikleri

Tanımlayıcı Özellikler	Değişkenler	n (69)	%
Yaş	18-20	31	44,9
	21-23	34	49,3
	24-30	4	5,8
Cinsiyet	Erkek	25	36,2
	Kadın	44	63,8
Öğrenim gördüğü bölüm	İlk ve Acil Yardım Programı	69	100
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Liseler	42	60,9
	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	27	39,1
Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumu	Evet	30	43,5
	Hayır	33	47,8
	Bilmiyordum	6	8,7
Uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alma durumu	Evet	13	18,8
	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	56	81,2

?: Yüzde

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerlendirmesi:

Yaş Dağılımı:

- Katılımcıların %44,9'u 18-20 yaş aralığında, %49,3'ü 21-23 yaş aralığında, %5,8'i ise 24-30 yaş aralığındadır. Bu, çoğunluğun 18-23 yaş aralığında olduğunu gösterir.

Cinsiyet Dağılımı:

- Kadın katılımcılar %63,8 oranıyla çoğunluğu oluştururken, erkek katılımcılar %36,2 oranındadır.

Öğrenim Gördüğü Bölüm:

- Katılımcıların tamamı (%100) İlk ve Acil Yardım Programı'nda öğrenim görmektedir.

Mezun Olunan Lise Türü:

- Katılımcıların %60,9'u Genel Liselerden, %39,1'i ise Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liselerden mezun olmuştur. Genel lise mezunlarının oranı daha yüksektir.

Okulunu 3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Uygulanması Nedeniyle Tercih Etme Durumu:

- Katılımcıların %43,5'i okulu 3+1 mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih ettiğini belirtirken, %47,8'i bu nedenle tercih etmediğini, %8,7'si ise bu sistemden haberdar olmadığını ifade etmiştir.

Uygulama Yaptığı İş Yerinden veya Başka Bir İş Yerinden İş Teklifi Alma Durumu:

- Katılımcıların %18,8'i uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldığını belirtirken, %81,2'si kamu kurumlarında uygulama yaptığı için iş teklifi almadığını belirtmiştir.
- **Genel Değerlendirme:**

Bu veriler, katılımcıların çoğunluğunun genç yetişkinler olduğunu ve büyük bir kısmının kadın olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, genellikle genel liselerden mezun olmuşlardır ve tamamı İlk ve Acil Yardım Programı'nda öğrenim görmektedir. Okulu 3+1 mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih edenlerin oranı önemli bir yüzdeye sahipken, sağlık sektörünün kamu odaklı işletmede mesleki eğitim uygulaması yüksek olduğu için iş teklifi alma durumu daha düşük bir oranda kalmıştır. Bu veriler, eğitim programının ve uygulama süreçlerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini ve tercihlerdeki farklılıkları göstermektedir.

Tablo 6: İvrindi SHMYO Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerine Ait Betimsel İstatistik Değerleri

Maddeler	$\bar{x}$	ss
1. Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı.	4,536	,9327
2. İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu.	4,464	,9638
3. Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu.	4,406	,7918
4. İş arkadaşlarımın bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu.	4,333	,9182
5. Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı.	4,304	,8961
6. Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı.	4,464	,7967
7. Mesleğimi sevmeme katkı sağladı.	4,478	,7972
8. Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım.	4,362	,8740
9. Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım.	4,435	,7948
10. Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı.	4,551	,7772
11. Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı.	4,420	,9300
12. İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım.	4,536	,8149
13. Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım.	4,551	,7580
14. İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu.	4,551	,8141
15. Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı.	4,362	1,0843
16. Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu.	4,536	,7392
17. 3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı.	4,174	1,0284
18. Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir.	3,942	1,1743
19. Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu.	1,913	1,2572
20. 3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı.	4,000	,8911
Toplam	4,2659	,68420

Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyleri Hakkında Betimsel İstatistiklerin Dğerlendirmesi:

Bu tablodaki veriler, öğrencilerin 3+1 uygulaması kapsamında işletmelerde yaptıkları mesleki eğitim ve uygulamalara dair memnuniyet düzeylerini göstermektedir. Her madde için ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerleri verilmiştir. Aşağıda bu verilerin yorumu bulunmaktadır.

1. İş Arkadaşlarının Katkısı ($\bar{x} = 4,536$, ss = 0,9327):

- Öğrenciler, iş arkadaşlarının mesleki gelişimlerine önemli katkı sağladığını belirtmişlerdir. Bu, yüksek bir memnuniyet düzeyini göstermektedir.

2. **Teorik Bilgilerin Uygulanmasında Yardım ($\bar{x} = 4,464$, $ss = 0,9638$):**
 - İş arkadaşlarının teorik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesinde yardımcı olması öğrenciler tarafından olumlu değerlendirilmiştir.
3. **Günlük İş Saatlerinin Uygunluğu ($\bar{x} = 4,406$, $ss = 0,7918$):**
 - İş saatlerinin uygunluğu konusundaki memnuniyet düzeyi yüksektir. Standart sapmanın düşük olması, görüşlerin daha tutarlı olduğunu gösterir.
4. **İş Arkadaşlarının Tutumu ($\bar{x} = 4,333$, $ss = 0,9182$):**
 - İş arkadaşlarının tutum ve davranışları da öğrenciler tarafından olumlu bulunmuştur.
5. **Saygılık Kazanma ($\bar{x} = 4,304$, $ss = 0,8961$):**
 - Aldıkları eğitimin iş arkadaşları arasında saygılık kazanmalarına yardımcı olduğunu ifade eden öğrencilerin memnuniyeti nispeten yüksektir.
6. **Sosyal Gelişim ($\bar{x} = 4,464$, $ss = 0,7967$):**
 - Sosyal açıdan kendilerini geliştirme konusunda işletmelerin katkıları da olumlu bulunmuştur.
7. **Mesleğe Sevgi Katkısı ($\bar{x} = 4,478$, $ss = 0,7972$):**
 - Staj sürecinin, öğrencilerin mesleklerine olan sevgilerini artırdığı görülmektedir.
8. **Hizmet İçi Eğitim ($\bar{x} = 4,362$, $ss = 0,8740$):**
 - Öğrenciler, işletmelerde hizmet içi eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda memnuniyet yüksektir.
9. **Eğitime Uygun İşletme ($\bar{x} = 4,435$, $ss = 0,7948$):**
 - Aldıkları eğitime uygun işletmelerde uygulama yapmanın önemine dikkat çeken öğrenciler, bu konuda olumlu görüş bildirmiştir.
10. **Kendine Güven Artışı ($\bar{x} = 4,551$, $ss = 0,7772$):**
 - Mesleki açıdan kendilerine olan güvenlerinin arttığını belirten öğrenciler, bu konuda yüksek memnuniyet göstermiştir.
11. **Çalışma İsteği ($\bar{x} = 4,420$, $ss = 0,9300$):**
 - Eğitim aldıkları sektörde çalışma isteklerinin arttığını ifade eden öğrenciler de yüksek memnuniyet göstermiştir.

12. İnsan İlişkileri Tecrübesi ($\bar{x} = 4,536$, $ss = 0,8149$):

- İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazanma noktasında öğrenciler oldukça olumlu geri bildirimler vermiştir.

13. Sektörü Tanıma ($\bar{x} = 4,551$, $ss = 0,7580$):

- Eğitim aldıkları sektörü daha iyi tanıdıklarını belirten öğrenciler, bu madde için de yüksek memnuniyet göstermiştir.

14. İş Yaşamını Tanıma ($\bar{x} = 4,551$, $ss = 0,8141$):

- İş yaşamını tanıma açısından stajın yararlı olduğunu düşünen öğrenciler de yüksek memnuniyet göstermiştir.

15. Eğitimin Fayda Sağlaması ($\bar{x} = 4,362$, $ss = 1,0843$):

- Aldıkları eğitimin uygulama yaparken fayda sağladığını belirten öğrencilerin memnuniyeti ortalama düzeydedir.

16. Teorik Bilgilerin Pekiştirilmesi ($\bar{x} = 4,536$, $ss = 0,7392$):

- Öğrenciler, teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatını değerlendirmiştir.

17. Bölüme Olan İlginin Artması ($\bar{x} = 4,174$, $ss = 1,0284$):

- 3+1 uygulamasının bölüme olan ilgiyi artırdığı konusunda memnuniyet düşük kalmıştır. Standart sapmanın yüksek olması, bu konuda farklı görüşlerin olduğunu gösterir.

18. Mesleki Becerilerin Gelişimi ($\bar{x} = 3,942$, $ss = 1,1743$):

- Bir dönemlik uygulamanın mesleki becerileri geliştirme açısından yeterli olduğunu belirten öğrencilerin memnuniyeti ortalamadır.

19. Ücret Yeterliliği ($\bar{x} = 1,913$, $ss = 1,2572$):

- Uygulama esnasında aldıkları ücretin yeterli olmadığını düşünen öğrencilerin memnuniyeti en düşük düzeydedir. Standart sapmanın yüksek olması, bu konuda geniş bir memnuniyetsizlik yelpazesi olduğunu gösterir.

20. Mezuniyet Sonrası Başarı ($\bar{x} = 4,000$, $ss = 0,8911$):

- 3+1 uygulamasının mezuniyet sonrası iş yaşamında başarılı olmalarına katkı sağladığını belirten öğrenciler de ortalama düzeyde memnuniyet göstermiştir.

Genel Değerlendirme:

- Toplam memnuniyet düzeyi ortalaması 4,2659 olup, genel olarak öğrencilerin 3+1 işletmede mesleki eğitimden memnun oldukları görülmektedir.
- En yüksek memnuniyet, mesleki gelişim, kendine güven artışı, insan ilişkileri ve sektörü tanıma konularında gözlenmiştir.
- En düşük memnuniyet ise ücret yeterliliği konusunda belirtilmiştir. Bu durum, işletmelerin öğrencilere yeterli maddi desteği sağlaması gerektiğini ve iş saatlerinin uygunluğunu artırması gerektiğini ortaya koymaktadır.
- Eğitim ve uygulama sürecinin genel olarak olumlu bulunduğu ve öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sağladığı söylenebilir.

Bu bulgular, 3+1 işletmede mesleki eğitim programının bazı alanlarda geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle, ücretlerin artırılması, staj süresinin kısaltılması ve öğrencilerin sistem hakkında daha iyi bilgilendirilmesi, programın verimliliğini artıracaktır.

NİTEL VERİLERİN ANALİZİ

Öncelikle, verilen verileri olumlu, olumsuz görüşler ve öneriler olarak kategorize edilecektir. Daha sonra, bu kategorilere göre ana temaları belirleyip analiz yapılacaktır. İvrindi SHMYO’da açık uçlu sorulara yanıt veren öğrencilerin verileriyle oluşturulan içerik analizi, belirli metinlerin incelenmesi ve belirli temaların veya kalıpların ortaya çıkarılması sürecidir. Bu işlem, veri kümesinin anlaşılmasını ve görselleştirilmesini sağlar.

1. Olumlu Görüşler

- **Odaklanma ve Öğrenme:**
 - "Ders olmadığı için daha rahat odaklanabildik"
 - "Bence işe yönelmemizi ve işi sevmemizi öğrenmemizi sağladı"
 - "Eğitim süresinin uzun olması hem mesleği öğrenmede hem de mesleki beceri kazanmada kolaylık sağlamakta"
 - "Çalışma hayatını deneyimleme şansı veriyor"
 - "Teorikte öğrendiğimiz bilgileri pratiğe dökmek açısından verimli"
 - "Pratik yaparak pekiştirmek harika"

- **Deneyim ve Beceri Gelişimi:**

- "İş benimsenme, iletişim sağlayabilme, olaylara bakış açısını geliştirebilme"
- "Vakaya bakış açım da ve direkt müdahale etmemde gelişmeler oldu"
- "Cesaretim arttı"
- "El yatkınlığı ve uygulama konusunda pratik kazandım"

- **Sistem ve Eğitim Modeli:**

- "Çok güzel bir sistem olmuş"
- "Staj teorikten çok daha yararlı oldu"
- "3+1 sistemi çok şey kattı"
- "İstihdamı düşünerek oluşturulmuş verimli bir eğitim modeli"

1. 2. Olumsuz Görüşler

- **Staj ve Ücret:**

- "Staj ücreti çok düşük"
- "Günlük temel ihtiyaçlarımızı bile karşılamayan bir ücret alıyoruz"
- "Ücret yetersiz ve geç yatırılıyor"
- "Maaşlar hak ettiğimiz düzeyde değil"
- "Maaşlar çok gecikiyor ve yetersiz"
- "Ücret kesinlikle çok yetersiz"

- **Eğitim ve Uygulama:**

- "Mesleki eğitim alacağımız iş yerini bulmakta sıkıntı yaşanmakta"
- "Stajyer maaşlarının daha insani bir değer de olması ve zamanında yatırılması gerekiyor"
- "İşin işleyişini anlamak açısından nöbet tutulması gerekli"
- "Eğitim gördüğümüz hastane ücretler konusunda hassas olmalı"

2. 3. Öneriler ve Tavsiyeler

- **Eğitim ve Staj Süresi:**

- "Staj süresi uzatılmalı"
- "Günlük çalışma saati düşürülebilir veya ücret arttırılabilir"
- "İlgili alanlarda çalıştırılmalı"
- "Sınavlar online yapılmalı veya proje verilmelidir"

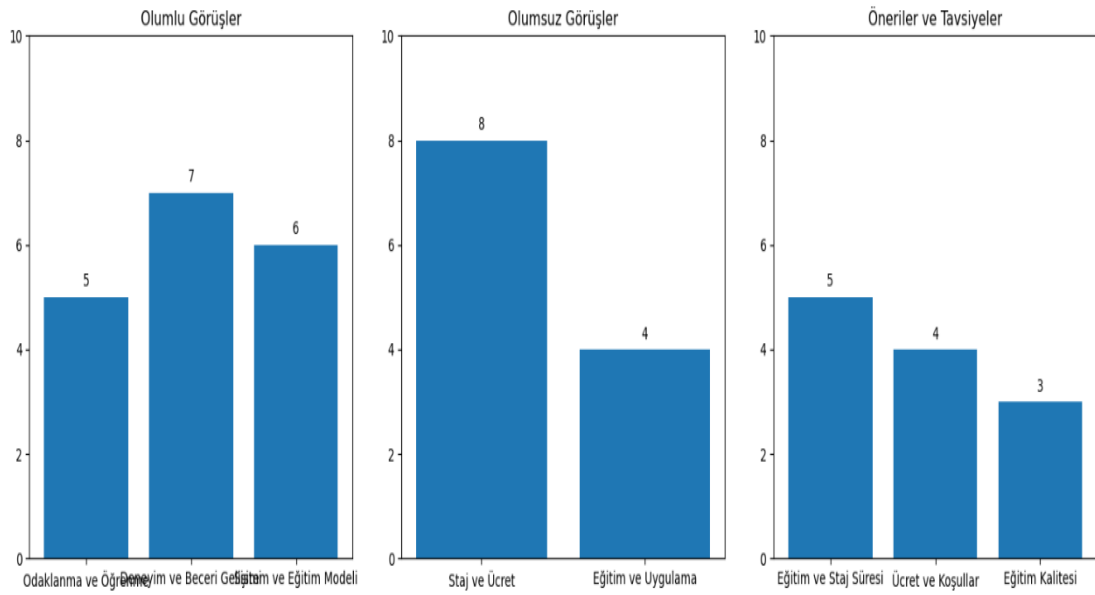
- **Ücret ve Koşullar:**

- "Ücretler arttırılmalı ve zamanında yatırılmalı"

- "Maddi açıdan daha da iyileştirilmeli"
- "Stajyer maaşlarının daha insani bir değerde olması"
- **Eğitim Kalitesi:**
 - "Eğitim veren birimlere daha fazla bilgi verilmeli"
 - "Öğretmenler sorumlulara görev yetki ve sorumlulukları daha detaylı anlatmalı"

3. Görselleştirme

Aşağıdaki görselleştirmeler temaları ve her temadaki belirli yorumları gösterecek.

• Olumlu Görüşler:

- Odaklanma ve Öğrenme (5)
- Deneyim ve Beceri Gelişimi (7)
- Sistem ve Eğitim Modeli (6)

• Olumsuz Görüşler:

- Staj ve Ücret (8)
- Eğitim ve Uygulama (4)

• Öneriler ve Tavsiyeler:

- Eğitim ve Staj Süresi (5)
- Ücret ve Koşullar (4)
- Eğitim Kalitesi (3)

Olumlu Görüşler

- **Odaklanma:** Derslerin olmaması, öğrencilerin işyerinde daha rahat odaklanmalarını sağlamıştır.
- **İşe Yönelme ve Sevme:** Staj, öğrencilere işi sevmeyi ve pratikte iyi olmayı öğretmiştir.
- **Çalışma Hayatını Deneyimleme:** Öğrenciler, çalışma hayatını deneyimleme şansı bulmuşlardır.
- **Eğitim Süresinin Uzunluğu:** Uzun süreli eğitim, mesleği öğrenmede ve beceri kazanmada kolaylık sağlamıştır.
- **Teoriden Pratiğe:** Teorikte öğrenilen bilgilerin pratiğe dökülmesi açısından verimli bir modeldir.
- **Cesaret ve Müdahale:** Öğrenciler, vakalara müdahale konusunda daha cesur hale gelmişlerdir.
- **Pratik ve El Yatkınlığı:** İşletmede geçirilen süre, el yatkınlığı ve pratik kazanmada faydalı olmuştur.
- **Sistemin Gelişmişliği:** 3+1 sisteminin eskiye göre daha verimli ve yararlı olduğu belirtilmiştir.

Olumsuz Görüşler

- **Staj Yeri Bulma:** Mesleki eğitim alacak iş yeri bulmada zorluk yaşanmıştır.
- **Staj Ücreti:** Staj ücretlerinin düşük olması ve geç yatması öğrenciler tarafından eleştirilmiştir.
- **Şehir Sorunu:** Kendi yaşadıkları şehirde staj yapamama durumu olumsuz etkilemiştir.
- **Nöbet:** İşin tam anlamıyla anlaşılması için nöbet tutulması gerektiği belirtilmiştir.
- **Eğitim Alanında Çalıştırılmama:** Bazı öğrenciler, eğitim aldıkları alanda çalıştırılmamış ve bu durum motivasyonlarını etkilemiştir.
- **Hocaların Yetersiz Bilgisi:** Okul hocalarının 3+1 eğitim modeli hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması stres yaratmıştır.
- **Yetersiz Staj Süresi:** 1 dönem stajın yeterli olmadığı ve sürelerin artırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Öneriler ve Tavsiyeler

- **Staj Ücretleri:** Stajyer maaşlarının insani bir değerde olması ve zamanında yatırılması gerekmektedir.
- **Nöbet:** İşleyişin tam anlaşılması için en az 1-2 sefer 24 saat nöbete kalınması gerekmektedir.
- **Farklı Staj Yerleri:** Sadece ambulansta değil, hastane ortamında da staj yapılması gerekmektedir.
- **Ücret Artışı:** Öğrenciler, staj ücretlerinin artırılması gerektiğini belirtmiştir.
- **Proje ve Online Sınav:** Altan dersi olan öğrenciler için proje verilmesi veya sınavların online yapılması önerilmiştir.
- **Hocaların Eğitimi:** Eğitim veren birimlerin, 3+1 sistemi hakkında daha bilgili ve yönlendirici olması gerekmektedir.

Genel Değerlendirme

3+1 işletmede mesleki eğitim sistemi, öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dökmelerinde ve mesleki becerilerini geliştirmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, sistemin daha verimli hale gelmesi için staj yerlerinin bulunmasındaki zorlukların giderilmesi, staj ücretlerinin artırılması ve hocaların bu sistem hakkında daha fazla bilgi sahibi olması gerekmektedir. Öğrencilerin nöbet tutma ve farklı staj yerlerinde deneyim kazanmaları, mesleki eğitimlerinin kalitesini artıracaktır. Genel olarak, sistemin olumlu etkileri olduğu gibi bazı iyileştirme alanları da bulunmaktadır.

2.2. SAVAŞTEPE MESLEK YÜKSEKOKULU

2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında faaliyete başlayan Savaştepe Meslek Yüksekokulu Haziran 2017'den itibaren yeni hizmet binasına taşınmıştır. 3.330 m2 kapalı alan içerisinde kurulu, 10 derslik, 1 bilgisayar laboratuvarı, 1 konferans salonu, 1 kütüphane, 1 öğrenci kantini, 18 bürodan oluşan Yeni Modern hizmet binasında, İşletme Yönetimi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Emlak ve Emlak Yönetimi ve son olarak Laborant ve Veteriner Sağlık Programı olmak üzere toplam dört program ile Eğitim-Öğretim faaliyetini sürdürmektedir. Yüksekokulumuzun amacı ülkemiz iş gücüne ve kültürüne katkı sağlayacak bilgi, teknoloji ve değer üreten; insana ve hukuka saygılı, alanında yetişmiş, sorumluluk sahibi, sorgulayıcı, kendine güvenen öğrenciler yetiştirmektir.

Yüksekokulumuz; Evrensel nitelikte bilgi ve teknolojiyle donanmış, Atatürk ilkelerine bağlı, araştırmacı, katılımcı, paylaşımcı, özgün ve estetik değerlere sahip, çağdaş bir öğretim ve bilimsel kültürü oluşturmak ve meslekî açıdan yetkin, toplumsal değerlere saygılı vizyon sahibi teknikerler yetiştirmeyi hedeflemektedir.

NİCEL VERİLERİN ANALİZİ

Tablo 7. Savaştepe MYO Öğrencilerinin tanımlayıcı özellikleri

Tanımlayıcı Özellikler	Değişkenler	n (25)	%
Yaş	18-20	13	52,0
	21-23	10	40,0
	24-30	2	8,0
Cinsiyet	Erkek	7	28,0
	Kadın	18	72,0
Öğrenim gördüğü bölüm	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	25	100
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Liseler	18	72,0
	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	7	28,0
Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumu	Evet	19	76,0
	Hayır	6	24,0
	Bilmiyordum	-	-
Uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alma durumu	Evet	10	40,0
	Hayır	13	52,0
	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	2	8,0

%; Yüzde

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerlendirmesi:

Yaş Dağılımı

- **18-20 yaş:** Katılımcıların %52,0'si bu yaş aralığındadır.
- **21-23 yaş:** Katılımcıların %40,0'ı bu yaş aralığındadır.
- **24-30 yaş:** Katılımcıların %8,0'i bu yaş aralığındadır.

Bu veriler, katılımcıların büyük çoğunluğunun 18-23 yaş aralığında olduğunu göstermektedir.

Cinsiyet Dağılımı

- **Kadın:** Katılımcıların %72,0'si kadındır.
- **Erkek:** Katılımcıların %28,0'i erkektir.

Kadın katılımcılar erkeklere göre daha fazladır.

Öğrenim Gördüğü Bölüm

- **Laborant ve Veteriner Sağlık Programı:** Katılımcıların tamamı (%100) bu programda öğrenim görmektedir.

Tüm katılımcılar aynı bölümde eğitim almaktadır.

Mezun Olunan Lise Türü

- **Genel Liseler:** Katılımcıların %72,0'si genel liselerden mezun olmuştur.
- **Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler:** Katılımcıların %28,0'i mesleki ve teknik liselerden mezun olmuştur.

Genel lise mezunlarının oranı daha yüksektir.

Okulunu 3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Uygulanması Nedeniyle Tercih Etme Durumu

- **Evet:** Katılımcıların %76,0'si bu nedenle okulu tercih ettiğini belirtmiştir.
- **Hayır:** Katılımcıların %24,0'ı bu nedenle tercih etmediğini belirtmiştir.
- **Bilmiyordum:** Bu kategoride katılımcı bulunmamaktadır.

Çoğunluk, okulunu 3+1 mesleki eğitim sistemi nedeniyle tercih etmiştir.

Uygulama Yaptığı İş Yerinden veya Başka Bir İş Yerinden İş Teklifi Alma Durumu

- **Evet:** Katılımcıların %40,0'ı iş teklifi aldığını belirtmiştir.
- **Hayır:** Katılımcıların %52,0'si iş teklifi almadığını belirtmiştir.
- **Kamu da Uygulama Yaptığım İçin İş Teklifi Almadım:** Katılımcıların %8,0'i bu nedenle iş teklifi almadığını belirtmiştir.

Katılımcıların yarısından fazlası iş teklifi almamış, bazıları ise kamu sektörü nedeniyle iş teklifi almamıştır.

- **Genel Değerlendirme**

Bu veriler, katılımcıların çoğunluğunun genç ve kadın olduğunu göstermektedir. Tüm katılımcılar, Laborant ve Veteriner Sağlık Programı'nda öğrenim görmektedir ve çoğunluğu genel liselerden mezun olmuştur. Katılımcıların büyük kısmı okulunu 3+1 mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih etmiştir. Ancak, iş teklifi alma oranları düşüktür ve kamu sektöründe staj yapanlar iş teklifi alma konusunda sınırlamalar yaşamaktadır. Bu bulgular, eğitim programının ve mesleki eğitim uygulamasının katılımcılar üzerindeki etkilerini ve tercihlerin nedenlerini ortaya koymaktadır.

Tablo 8: Savaştepe MYO Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerine Ait Betimsel İstatistik Değerleri

Maddeler	$\bar{x}$	ss
1. Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı.	4,560	,5831
2. İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu.	4,320	,7483
3. Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu.	3,880	1,2356
4. İş arkadaşlarımdan bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu.	4,120	1,0924
5. Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı.	4,080	,8124
6. Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı.	4,440	,7681
7. Mesleğimi sevmeme katkı sağladı.	4,200	,8660
8. Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım.	4,200	,6455
9. Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım.	4,560	,5066
10. Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı.	4,440	,5066
11. Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı.	4,160	,8505
12. İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım.	4,440	,6506
13. Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım.	4,560	,5066
14. İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu.	4,560	,5831
15. Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı.	4,280	,7371
16. Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu.	4,280	,8426
17. 3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı.	4,320	,8021
18. Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir.	3,880	,9713
19. Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu.	2,240	1,4799
20. 3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı.	4,120	,7257
Toplam	4.182	0.7957

Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyleri Hakkında Betimsel İstatistiklerin Değerlendirmesi:

Bu tablodaki veriler, öğrencilerin 3+1 uygulaması kapsamında işletmelerde yaptıkları mesleki eğitim ve uygulamalara dair memnuniyet düzeylerini göstermektedir. Her madde için ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerleri verilmiştir. Aşağıda bu verilerin yorumu bulunmaktadır.

1. **Mesleki Gelişim Katkısı (4.560, 0.5831):** İş arkadaşlarının mesleki gelişime katkısı çok yüksek olarak değerlendirilmiş, düşük standart sapma değeri ise bu konuda genel bir fikir birliği olduğunu gösteriyor.
2. **Teorik Bilgilerin Uygulamaya Yansımaları (4.320, 0.7483):** İş arkadaşlarının teorik bilgileri uygulamada yardımcı olma düzeyi de oldukça yüksek. Standart sapma değeri burada biraz daha yüksek ancak yine de çoğunluk memnun.
3. **Günlük İş Saatleri (3.880, 1.2356):** Günlük iş saatlerinin uygunluğu daha düşük puanlanmış ve en yüksek standart sapma değerlerinden birine sahip. Bu, öğrenci memnuniyeti konusunda büyük farklılıklar olduğunu gösterir.
4. **İş Arkadaşlarının Tutumu (4.120, 1.0924):** İş arkadaşlarının tutum ve davranışları genel olarak olumlu değerlendirilmiş, ancak yine de bazı farklılıklar mevcut.
5. **Saygınlık Kazanma (4.080, 0.8124):** Eğitimlerinin iş arkadaşları arasında saygınlık kazanmalarını sağladığını düşünen öğrenciler çoğunlukta.
6. **Sosyal Gelişim (4.440, 0.7681):** Sosyal açıdan gelişim de yüksek puan almış ve memnuniyet konusunda genel bir fikir birliği var.
7. **Mesleği Sevme (4.200, 0.8660):** Eğitimlerin mesleği sevmelerine katkı sağladığını düşünenlerin oranı yüksek.
8. **Hizmet İçi Eğitim (4.200, 0.6455):** Hizmet içi eğitim alma durumu da yüksek puanlanmış.
9. **Eğitime Uygun İşletme (4.560, 0.5066):** Aldıkları eğitime uygun işletmelerde uygulama yapmış olmaları yüksek bir memnuniyet yaratmış.
10. **Kendine Güven (4.440, 0.5066):** Mesleki açıdan kendine olan güvenlerinin artmış olması, yine yüksek memnuniyet ve düşük varyasyon göstermektedir.
11. **Çalışma İsteği (4.160, 0.8505):** Eğitim aldıkları sektörde çalışma isteklerinin arttığını düşünenlerin oranı yüksek.

12. **İnsan İlişkileri (4.440, 0.6506):** İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandıklarını belirtenlerin oranı yüksek.
13. **Sektörü Tanıma (4.560, 0.5066):** Sektörü tanımanın faydalarını gören öğrencilerin oranı çok yüksek.
14. **İş Yaşamını Tanıma (4.560, 0.5831):** İş yaşamını tanımanın yararlı olduğunu düşünenler de oldukça memnun.
15. **Eğitim ve Uygulama (4.280, 0.7371):** Aldıkları eğitimin uygulama yaparken fayda sağladığını belirtenler çoğunlukta.
16. **Teorik Bilgileri Pekiştirme (4.280, 0.8426):** Teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı bulduklarını belirten öğrenciler de büyük ölçüde memnun.
17. **Bölüme İlgi (4.320, 0.8021):** 3+1 uygulamasının bölümlerine olan ilgilerini artırdığını belirten öğrencilerin oranı yüksek.
18. **Mesleki Beceriler (3.880, 0.9713):** Bir dönemlik uygulamanın mesleki becerileri geliştirmek açısından yeterli olduğunu düşünenlerin oranı biraz daha düşük ve varyasyon daha yüksek.
19. **Ücret (2,240, 1.4799):** Aldıkları ücretin yeterli olduğunu düşünenlerin oranı oldukça düşük, bu konuda büyük memnuniyetsizlik ve yüksek varyasyon mevcut.
20. **Mezuniyet Sonrası Başarı (4.120, 0.7257):** 3+1 uygulamasının mezuniyet sonrası iş yaşamında başarılı olmalarına katkı sağladığını düşünenlerin oranı yüksek.

3. Genel Değerlendirme:

Genel ortalama memnuniyet düzeyi 4.182'dir. Bu, öğrencilerin büyük ölçüde memnun olduklarını göstermektedir, zira 5 üzerinden 4.182 oldukça yüksek bir ortalama. Genel standart sapma 0.7957'dir. Bu, memnuniyet düzeylerinde orta dereceli bir varyasyon olduğunu göstermektedir.

Öğrenciler genel olarak 3+1 mesleki eğitim programından memnun kalmışlar. Özellikle iş arkadaşlarının mesleki gelişime katkısı, sektörü tanıma, iş yaşamını tanıma gibi konularda yüksek memnuniyet oranları mevcut. Ancak, ücretlerin yetersizliği konusunda ciddi bir memnuniyetsizlik ve bu konuda büyük bir varyasyon gözlemlenmiştir. Bu, programın mali yönünün gözden geçirilmesi gerektiğini ve öğrencilere daha iyi ücretlendirme sağlanmasının önemli olduğunu gösterir.

NİTEL VERİLERİN ANALİZİ

Aşağıda Savaştepe MYO'dan açık uçlu sorulara yanıt veren ve yukarıda paylaşılan veriler analiz edilmiştir.

Nitel verilerin özet hali

Olumlu Görüşler:

- Çok güzel bir uygulama ama
- Benim eğitim aldığım işletmede diğer teknikerlerden 1-2 hafta içinde bir farkım kalmadı nerdeyse, onların yaptığı her işi bende yapabiliyorum.
- Hayvanlara müdahalede el pratikliği açısından oldukça fazla katkısı oldu. Esnaflığı öğrendim.
- Mesleği daha iyi öğrenip birçok konuda tecrübe kazanmama yardımcı oldu.
- Uygulama ve öğrenme açısından çok iyi bir sistem.
- Staj döneminde iş öğrenmek için bir aylık stajdansa daha yararlı ve öğretici olduğunu düşünüyorum.
- 3+1 fikri gayet güzel.

Olumsuz Görüşler:

- Maalesef aldığımız ücret çalıştığımız zamana yeterli değil.
- Hiç ücretimi alamadım.
- Maddi açıdan yeterli değil.
- Stajyer ödemelerine doğru düzgün bir düzenleme getirilmeli.
- Staj paramızın geç gelmesi bizi zor duruma düşürdü.
- Staj paralarının staj sonu gelmesi hoş değil.
- Ücret konusu ve işleyişi çok sıkıntılı.
- Dersleri veremeyen öğrencilerin staj döneminin ertelenmesi mantıklı değil.
- 3+1 sürecinin öğrencilere yarım yamalak anlatılması.

Öneriler:

- Hocalarımızın öğrencilerin çalıştığı yerleri ziyaret etmesi önerisi.
- Okulların öğrenciyle ve işverenlerle daha yakın ilgilenmeli ve takip etmeli.
- Derslerdeki uygulamaların artması.
- 3+1 sürecinin öğrencilere tüm ayrıntılarıyla anlatılması.

İçerik Analizi

Verileri ana temalarına göre analiz edilmiş ve her temayı temsil eden anahtar kelimeleri oluşturulmuştur. Temaları belirlemek için metinlerde tekrarlayan konular ve ortak noktalar tespit edilmiştir.

Olumlu Görüşlerin Ana Temaları:

1. **Mesleki Gelişim:** Mesleki bilgi ve becerilerin artırılması, uygulamalı öğrenme.
2. **İş Hayatına Hazırlık:** İş hayatını tanıma, iş bulma avantajı.
3. **Kişisel Gelişim:** Esnaflık, el pratikliği, kendine güven artışı.

Olumsuz Görüşlerin Ana Temaları:

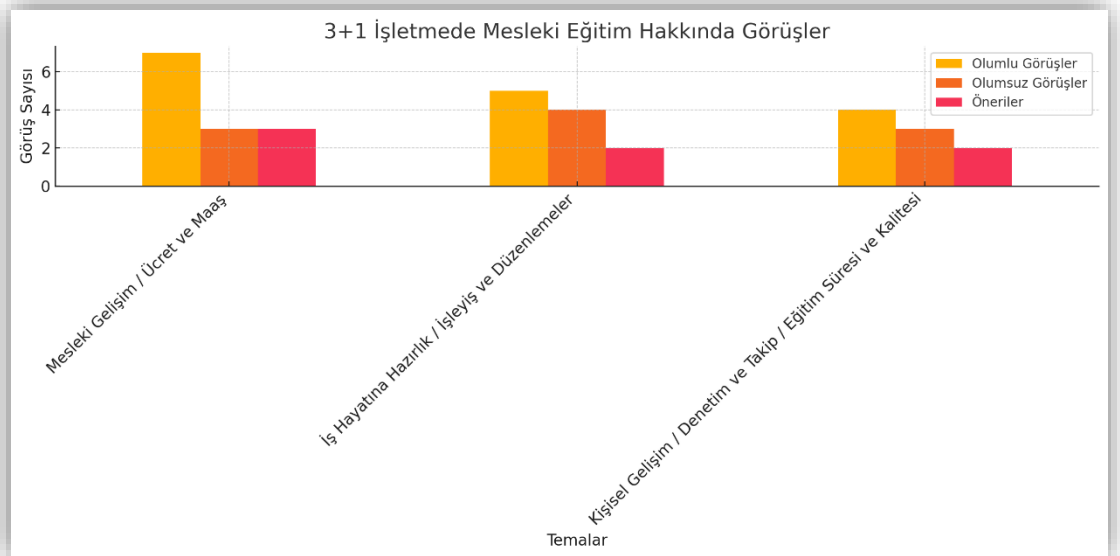
1. **Ücret ve Maaş:** Ücretlerin yetersiz olması, maaşların geç veya hiç verilmemesi.
2. **İşleyiş ve Düzenlemeler:** Stajyer ödemelerinin düzenlenmemesi, sürecin öğrencilere yeterince anlatılmaması.

Önerilerin Ana Temaları:

1. **Denetim ve Takip:** Hocaların ziyaretleri, okulların takip etmesi.
2. **Eğitim Süresi ve Kalitesi:** Derslerdeki uygulamaların artırılması, sürecin detaylı anlatılması.

Görselleştirme

Bu analizlerin sonucunu grafiklerle gösterilmiştir.

Grafikte, 3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında görüşlerin olumlu, olumsuz ve öneriler kategorilerine göre dağılımı gösterilmektedir.

Grafiğin Yorumlanması:

- **Olumlu Görüşler:**

- Mesleki Gelişim / Ücret ve Maaş kategorisinde en yüksek sayıya ulaşmış (7).
- İş Hayatına Hazırlık / İşleyiş ve Düzenlemeler kategorisinde önemli bir olumlu geri bildirim var (5).
- Kişisel Gelişim / Denetim ve Takip / Eğitim Süresi ve Kalitesi kategorisi de olumlu geri bildirimler arasında yer almakta (4).

- **Olumsuz Görüşler:**

- Ücret ve Maaş kategorisi en yüksek olumsuz geri bildirimi almış (4).
- İşleyiş ve Düzenlemeler kategorisinde de olumsuz görüşler var (3).

- **Öneriler:**

- Denetim ve Takip kategorisi en fazla öneri alan konular arasında (3).
- Eğitim Süresi ve Kalitesi kategorisinde de öneriler bulunmakta (2).

Öneriler

1. **Ücret Düzenlemeleri:** Öğrencilere verilen ücretlerin artırılması ve işletmelerle sağlam anlaşmalar yapılması gerekmektedir. Bu, öğrencilerin maddi sıkıntılar yaşamadan daha verimli bir staj dönemi geçirmelerini sağlar.
2. **Staj Süresinin Uzatılması:** Staj süresinin uzatılması, öğrencilerin iş hayatına daha iyi adapte olmalarına ve daha fazla deneyim kazanmalarına yardımcı olur.
3. **Teorik ve Uygulamalı Eğitimin Entegrasyonu:** Okulda verilen teorik eğitimin, iş yerinde uygulamalı eğitimle desteklenmesi ve daha kapsamlı hale getirilmesi gerekmektedir.
4. **Staj Yeri Seçimi:** Staj yerlerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi ve bu sürecin okul tarafından yönlendirilmesi, öğrencilerin daha kaliteli bir staj deneyimi yaşamalarını sağlar.
5. **İşletmelerin Eğitimi:** İşletmelere, stajyerlere nasıl davranmaları gerektiği konusunda eğitim verilmesi ve stajyerlerin sadece ayak işleri için kullanılmaması sağlanmalıdır.

BÖLÜM 2

1. İŞLETMEDE MESLEKİ EĞİTİM UYGULAYAN MESLEK YÜKSEKOKULLARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Koordinatörlüğümüzün gerçekleştirdiği 3+1 işletmede mesleki eğitime ait Bigadiç MYO, Edremit MYO, İvrindi SHMYO ve Savaştepe MYO öğrencilerinin genel olarak memnuniyet düzeyleri ve etkileyen faktörleri inceleyen araştırmanın nicel ve nitel verilerinin analizleri ile değerlendirmesi aşağıda sunulmuştur.

NİCEL VERİLERİN ANALİZİ

Tablo 9. Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri

Tanımlayıcı Özellikler	Değişkenler	n (298)	%
Yaş	18-20	124	41,6
	21-23	155	52,0
	24-30	19	6,4
Cinsiyet	Erkek	152	51,0
	Kadın	146	49,0
Öğrenim gördüğü okul	Bigadiç MYO	147	49,3
	Edremit MYO	57	19,1
	İvrindi SHMYO	69	23,2
	Savaştepe MYO	25	8,4
Öğrenim gördüğü bölüm	Bankacılık ve Sigortacılık	41	13,8
	Elektrik	43	14,4
	Harita ve Kadastro	6	2,0
	İlk ve Acil Yardım Programı	69	23,2
	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	25	8,4
	Lojistik	43	14,4
	Makine	20	6,7
	Mekatronik	22	7,4
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	7	2,3
	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	22	7,4
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Liseler	156	52,3
	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	142	47,7
Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumu	Evet	164	55,0
	Hayır	119	39,9
	Bilmiyordum	15	5,0
Uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alma durumu	Evet	102	34,2
	Hayır	116	38,9
	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	80	26,8

?: Yüzde

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Değerlendirmesi:

Tablodaki veriler, belirli bir öğrenci grubunun (n = 298) demografik ve akademik özelliklerini ve bazı mesleki eğitim deneyimlerini yansıtmaktadır. Aşağıda, bu verilere dayalı olarak bazı temel yorumlar ve değerlendirmeler bulunmaktadır.

Yaş Dağılımı

- **18-20 yaş:** 124 öğrenci (%41,6)
- **21-23 yaş:** 155 öğrenci (%52,0)
- **24-30 yaş:** 19 öğrenci (%6,4)

En büyük yaş grubunu 21-23 yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Bu, öğrencilerin çoğunluğunun üniversite eğitimine başladığı tipik yaş aralığını yansıtır.

Cinsiyet Dağılımı

- **Erkek:** 152 öğrenci (%51,0)
- **Kadın:** 146 öğrenci (%49,0)

Cinsiyet dağılımı oldukça dengeli, erkek ve kadın öğrenciler arasında neredeyse eşit bir dağılım gözlemlenmektedir.

Öğrenim Görülen Okul

- **Bigadiç MYO:** 147 öğrenci (%49,3)
- **Edremit MYO:** 57 öğrenci (%19,1)
- **İvrindi SHMYO:** 69 öğrenci (%23,2)
- **Savaştepe MYO:** 25 öğrenci (%8,4)

En fazla öğrenci Bigadiç MYO'da öğrenim görmektedir. İkinci sırada İvrindi SHMYO yer almaktadır.

Öğrenim Görülen Bölüm

- **Bankacılık ve Sigortacılık:** 41 öğrenci (%13,8)
- **Elektrik:** 43 öğrenci (%14,4)
- **Harita ve Kadastro:** 6 öğrenci (%2,0)
- **İlk ve Acil Yardım Programı:** 69 öğrenci (%23,2)
- **Laborant ve Veteriner Sağlık Programı:** 25 öğrenci (%8,4)

- **Lojistik:** 43 öğrenci (%14,4)
- **Makine:** 20 öğrenci (%6,7)
- **Mekatronik:** 22 öğrenci (%7,4)
- **Muhasebe ve Vergi Uygulamaları:** 7 öğrenci (%2,3)
- **Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri:** 22 öğrenci (%7,4)

En popüler bölümler İlk ve Acil Yardım Programı, Elektrik ve Lojistik bölümleridir. Harita ve Kadastro ve Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümleri ise en az öğrenciye sahiptir.

Mezun Olunan Lise Türü

- **Genel Liseler:** 156 öğrenci (%52,3)
- **Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler:** 142 öğrenci (%47,7)

Öğrencilerin büyük çoğunluğu genel liselerden mezun olmuştur, ancak mesleki ve teknik liselerden mezun olanların oranı da oldukça yüksektir.

3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Tercihi

- **Evet:** 164 öğrenci (%55,0)
- **Hayır:** 119 öğrenci (%39,9)
- **Bilmiyordum:** 15 öğrenci (%5,0)

Öğrencilerin yarısından fazlası 3+1 işletmede mesleki eğitimi tercih ederek okula gelmiştir. Bu, uygulamalı eğitimin öğrenciler için önemli olduğunu göstermektedir.

İş Teklifi Alma Durumu

- **Evet:** 102 öğrenci (%34,2)
- **Hayır:** 116 öğrenci (%38,9)
- **Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım:** 80 öğrenci (%26,8)

Öğrencilerin yaklaşık üçte biri uygulama yaptıkları yerden iş teklifi almışken, yaklaşık %39'u iş teklifi almamıştır. Ayrıca, kamu kurumlarında uygulama yapan ve bu nedenle iş teklifi almayan öğrencilerin oranı da önemli bir büyüklüktedir.

Genel Değerlendirme

Bu veriler, öğrencilerin demografik ve akademik profillerini ve mesleki eğitim deneyimlerini anlamak için değerlidir. Yaş, cinsiyet, okul ve bölüm gibi faktörler,

öğrencilerin genel eğilimlerini ve tercihlerini yansıtmaktadır. Ayrıca, 3+1 işletmede mesleki eğitim programının tercih edilmesi ve iş teklifi alma durumları, uygulamalı eğitimin öğrencilerin kariyer planlamalarına nasıl katkı sağladığını göstermektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin Memnuniyet Düzeylerinin Betimsel İstatistik Değerleri

Maddeler	$\bar{x}$	ss
1. Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı.	4,393	,7851
2. İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu.	4,309	,8239
3. Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu.	4,121	,9807
4. İş arkadaşlarımdan bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu.	4,312	,8082
5. Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı.	4,242	,8053
6. Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı.	4,322	,8470
7. Mesleğimi sevmeme katkı sağladı.	4,272	,8626
8. Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım.	4,181	,8572
9. Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım.	4,309	,8157
10. Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı.	4,362	,7450
11. Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı.	4,171	,9032
12. İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım.	4,409	,7249
13. Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım.	4,443	,6755
14. İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu.	4,466	,6721
15. Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı.	4,195	,9791
16. Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu.	4,248	,8521
17. 3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı.	3,953	1,0466
18. Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir.	3,883	1,0587
19. Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu.	2,601	1,4969
20. 3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı.	3,990	,8586
Toplam	4,1591	,62350

Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyleri Hakkında Betimsel İstatistiklerin Değerlendirmesi:

Bu tablo, öğrencilerin 3+1 uygulamalı eğitim programına ilişkin memnuniyet düzeylerini değerlendiren çeşitli maddelerin ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) değerlerini içermektedir. Öğrencilerin genel memnuniyet düzeyi ortalama puanı 4,1591 ve standart sapma değeri 0,62350 olarak görülmektedir. Öğrencilerin memnuniyet düzeyleri genel olarak yüksek olup, ortalamalar 2,601 ile 4,466 arasında değişmektedir. Bu durum, öğrencilerin uygulamalı eğitim programlarından genel olarak memnun olduklarını göstermektedir.

Madde Bazında İnceleme

1. **Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı** (4,393, 0,7851)
 - Bu madde yüksek bir ortalama sahiptir, öğrenciler iş arkadaşlarının mesleki gelişimlerine katkı sağladığını düşünüyorlar.
2. **İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu** (4,309, 0,8239)
 - Öğrenciler, teorik bilgilerini uygularken iş arkadaşlarından yardım aldıklarını belirtmişlerdir.
3. **Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu** (4,121, 0,9807)
 - Günlük iş saatlerinin uygunluğu da yüksek bir ortalama ile değerlendirilmektedir.
4. **İş arkadaşlarımdan bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu** (4,312, 0,8082)
 - İş arkadaşlarının tutum ve davranışları, öğrenciler tarafından olumlu olarak değerlendirilmiştir.
5. **Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı** (4,242, 0,8053)
 - Eğitimlerinin iş arkadaşları arasında saygınlık kazanmalarına katkıda bulunduğunu düşünen öğrenci sayısı oldukça fazladır.
6. **Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı** (4,322, 0,8470)
 - Sosyal gelişim açısından uygulama programının faydalı olduğu görülmektedir.
7. **Mesleğimi sevmeme katkı sağladı** (4,272, 0,8626)
 - Uygulama programı, öğrencilerin mesleklerini sevmelerine de katkıda bulunmuştur.

8. Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım (4,181, 0,8572)

- Öğrenciler, hizmet içi eğitim aldıklarını belirtmişlerdir.

9. Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım (4,309, 0,8157)

- Eğitime uygun işletmelerde uygulama yapma durumu da yüksek oranda gerçekleşmiştir.

10. Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı (4,362, 0,7450)

- Mesleki güvenin arttığı belirtilmiştir.

11. Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı (4,171, 0,9032)

- Eğitim aldıkları sektörde çalışma isteği artan öğrenci sayısı da yüksektir.

12. İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım (4,409, 0,7249)

- İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandıklarını düşünen öğrenci sayısı fazladır.

13. Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım (4,443, 0,6755)

- Eğitim aldıkları sektörü daha iyi tanıdıklarını belirtmişlerdir.

14. İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu (4,466, 0,6721)

- İş yaşamını tanımak açısından en yüksek ortalama puanına sahip maddedir.

15. Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı (4,195, 0,9791)

- Aldıkları eğitimin uygulama yaparken fayda sağladığını belirtmişlerdir.

16. Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu (4,248, 0,8521)

- Teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı bulduklarını belirtmişlerdir.

17. 3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı (3,953, 1,0466)

- Bölüme olan ilgilerini artırdığı belirtilmiştir, ancak ortalama diğer maddelere göre biraz daha düşüktür.

18. Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir (3,883, 1,0587)

- Bir dönemlik uygulamanın yeterliliği konusunda bazı öğrenciler tereddüt yaşamaktadır.

19. Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu (2,601, 1,4969)

- En düşük ortalamaya sahip olan bu madde, öğrencilerin uygulama esnasında aldıkları ücretin yeterli olmadığını düşündüklerini göstermektedir.

20. 3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı (3,990, 0,8586)

- Mezuniyet sonrası iş yaşamında başarılı olmalarına katkı sağladığını düşünen öğrenci sayısı yüksektir.

Genel Değerlendirme:

Öğrencilerin memnuniyet düzeylerine ilişkin yapılan değerlendirme, 3+1 uygulamalı eğitim programının genel olarak olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ortalama puanların yüksek olması, öğrencilerin programdan büyük ölçüde memnun kaldığını ve çeşitli açılardan fayda sağladığını ortaya koymaktadır. Öğrenciler, iş yaşamını tanıma, sektörü daha iyi tanıma ve insan ilişkileri konusunda tecrübe kazanma gibi alanlarda en yüksek memnuniyet düzeylerine ulaşmışlardır. Bu durum, uygulamalı eğitim programlarının öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dönüştürme ve iş hayatına adaptasyon süreçlerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Ancak, öğrencilerin en düşük memnuniyet düzeyini uygulama esnasında aldıkları ücretin

yeterliliği konusunda ifade etmeleri dikkat çekicidir. Bu durum, uygulama programının maddi yönlerinin iyileştirilmesi gerektiğini işaret etmektedir. Ayrıca, bir dönemlik uygulamanın mesleki becerileri geliştirme açısından yeterli olup olmadığı konusunda bazı öğrencilerin tereddüt yaşaması, uygulama süresinin ve kapsamının gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Genel olarak, öğrencilerin 3+1 uygulamalı eğitim programından memnun oldukları, ancak bazı alanlarda iyileştirme yapılması gerektiği açıktır. Programın güçlü yönlerinin korunması ve geliştirilmesi, zayıf yönlerinin ise iyileştirilmesi, öğrencilerin mesleki gelişimlerine daha fazla katkı sağlayacaktır. Bu doğrultuda, öğrenci geri bildirimleri dikkate alınarak programın sürekli olarak değerlendirilmesi ve geliştirilmesi önemlidir.

Araştırmanın Güvenilirliği ve Geçerliliği

Araştırmada kullanılan ölçeğin ve alt boyutlarının her birinin güvenilirlik sonuçları, her bir ölçeğe ait madde sayıları, ortalamalar ve standart sapma puanları aşağıdaki tablo da gösterilmektedir.

Tablo 11. Ölçeğin tanımlayıcı istatistikleri (Normallik dağılımı, güvenilirlik katsayıları, ortalama ve standart sapmalar)

Ölçekler	Alt boyutlar	Madde Sayısı	Ort/ss	α	Skewness ve Kurtosis	
3+1 Eğitim Modelinden Tatmin Ölçeği		20	4,1591	,62350	,944	-1,215 3,440
Alt boyutları	Mesleki Tatmin ve İş Tatmini	16	4,2972	,63590	,954	-1,321 3,808
	Uygulama Tatmini	4	3,6065	,81299	,678	-,508 ,708

Veriler üzerinde yapılan Skewness ve Kurtosis analizinde değerlerin +1,5 ile -1,5 arasında olmadığı ve normal dağılım göstermediği görülmüştür (Tabachnick & Fidell, 2013). Basıklık değerlerinin 3,440 ve 3,808 olması Kurtosis değerinin oldukça yüksek ve dağılımın sivri uçlara sahip olduğunu göstermiştir. Bu, normallik varsayımından sapmanın olduğunu ve nonparametrik testlerin uygun olduğunu gösterir. Bu bilgiler ışığında verilerin analizinde nonparametrik testlerden Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis Testleri sonrası anlamlı bulunan gruplar arasında farklılığın kaynağını bulabilmek için post-hoc Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır. Değişkenlerde grup sayısına göre Bonferroni düzeltmesi anlamlılık düzeyi farklı şekilde belirlenmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeğin genel iç tutarlılığının 0,94 görülmektedir. Güvenirlik katsayısı .70'in üzerinde olan ölçekler sosyal bilimler araştırmalarında kabul edilebilir sınırın üzerinde olduğu için araştırma da kullanılan ölçek yeterli güvenilirliğe sahiptir (Büyüköztürk, 2017).

Tablo 12. Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri ile Ölçek ve Ölçek Altboyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tanımlayıcı Özellikler			İşletmede Mesleki Eğitim Memnuniyet Altboyutları		İşletmede Mesleki Eğitim Memnuniyeti
	Değişkenler	n (298)	Mesleki ve İş Memnuniyeti	Uygulama Memnuniyeti	Genel Memnuniyet
Yaş	18-20	124	4,2646±,67574	3,6250±,87681	4,1367±,67532
	21-23	155	4,3101±,61013	3,5742±,77458	4,1629±,58990
	24-30	19	4,4046±,58829	3,7500±,69722	4,2737±,55085
			$\chi^2= ,352$ $p= 0,839$	$\chi^2=1,040$ $p=0,594$	$\chi^2=,386$ $p=0,825$
Cinsiyet	Erkek	152	4,2553±,66960	3,6678±,84707	4,1378±,66315
	Kadın	146	4,3408±,59800 $z= -1,207$ $p=0,228$	3,5428±,77368 $z= -,413$ $p=0,680$	4,1812±,58082 $z= -1,530$ $p=0,126$
Öğrenim gördüğü okul	Bigadiç MYO(a)	147	4,3452±,57698	3,7721±,74939	4,2306±,56434
	Edremit MYO(b)	57	3,9726±,63475	3,2851±,97678	3,8351±,65642
	İvrindi SHMYO(c)	69	4,4556±,71535	3,5072±,79402	4,2659±,68420
	Savaştepe MYO(d)	25	4,3175±,50192	3,6400±,55471	4,1820±,47716
	Bonferroni Post Hoc		$\chi^2= 28,203$ p= 0,000 a = c > b	$\chi^2= 13,296$ p= 0,004 a > b	$\chi^2= 22,754$ p= 0,000 a = c > b
Öğrenim gördüğü bölüm	Bankacılık ve Sigortacılık(a)	41	4,3277±,52955	3,6280±,63028	4,1878±,48603
	Elektrik(b)	43	4,2238±,62070	3,6628±,81628	4,1116±,62942
	Harita ve Kadastro(c)	6	4,1354±,63420	3,5417±,36799	4,0167±,57067
	İlk ve Acil Yardım Programı(d)	69	4,4556±,71535	3,5072±,79402	4,2659±,68420
	Laborant ve Veteriner Sağlık(e)	25	4,3175±,50192	3,6400±,55471	4,1820±,47716
	Lojistik(f)	43	4,2733±,71131	3,7442±,91204	4,1674± 70827
	Makine(g)	20	4,2188±,56177	3,5500± 1,1109	4,0850±,60765
	Mekatronik(h)	22	3,8352±,66524	3,1818±,89036	3,7045±,67381
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları(ı)	7	4,3750±,46910	3,9643±,76959	4,2929± ,51513

	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri(i)	22	4,4631±,45384 $\chi^2= 23,350$ p=0,005 d= i > h	3,8409±,84707 $\chi^2= 9,500$ p=0,392	4,3386±,47256 $\chi^2= 18,595$ p=0,029
	Bonferroni Post Hoc				
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Liseler Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	156 142	4,2548±,67137 4,3438±,59338 z= -1,022 p=0,307	3,5176±,79571 3,7042±,82332 z= -2,188 p=0,029	4,1074±,64936 4,2158±,59087 z= -1,551 p=0,121
Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumu	Evet(a) Hayır(b) Bilmiyordum(c)	164 119 15	4,3887±,56689 4,1539±,71903 4,4333±,43202 $\chi^2= 8,194$ p= 0,016 a > b	3,8567±,70115 3,2563±,86079 3,6500±,52440 $\chi^2= 35,463$ p= 0,000 a > b	4,2823±,55009 3,9744±,69614 4,2767±,39590 $\chi^2= 17,133$ p= 0,000 a > b
	Bonferroni Post Hoc				
Uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alma durumu	Evet (a) Hayır(b) Kamu da uygulama yaptım iş teklifi almadım(c)	102 116 80	4,3887±,56689 4,1539±,71903 4,4333±,43202 $\chi^2= 17,766$ p= 0,000 a = c > b	3,8567±,70115 3,2563±,86079 3,6500±,52440 $\chi^2= 9,267$ p= 0,010 a > b	4,2823±,55009 3,9744±,69614 4,2767±,39590 $\chi^2= 18,352$ p= 0,000 a = c > b
	Bonferroni Post Hoc				

x²: Kruskal Wallis testi, z: Mann Whitney U testi, p<.05, Bonferroni Post Hoc test anlamlılık düzeyi: 3 grup: p< .016; 4 grup: p< .012; 10 grup: p< .005

Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri ile Ölçek ve Ölçek Altboyutları Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması İstatistiklerinin Değerlendirmesi:

Bu tabloda, işletmelerde mesleki eğitim memnuniyeti çeşitli demografik ve akademik değişkenlere göre değerlendirilmiştir. Tabloyu yorumlarken, ortalamalar (Ort), standart sapmalar (ss), istatistiksel test sonuçları (t, χ^2 , z) ve p-değerleri dikkate alınmıştır.

1. Yaş Gruplarına Göre Memnuniyet

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** 18-20 yaş grubunda ortalama 4.2646, 21-23 yaş grubunda 4.3101 ve 24-30 yaş grubunda 4.4046. Kruskal Wallis testi sonucu $\chi^2=0.352$ ve $p=0.839$, yani gruplar arasında anlamlı fark yok.
- **Uygulama Memnuniyeti:** 18-20 yaş grubunda ortalama 3.6250, 21-23 yaş grubunda 3.5742 ve 24-30 yaş grubunda 3.7500. $\chi^2=1.040$ ve $p=0.594$, anlamlı fark yok.
- **Genel Memnuniyet:** 18-20 yaş grubunda ortalama 4.1367, 21-23 yaş grubunda 4.1629 ve 24-30 yaş grubunda 4.2737. $\chi^2=0.386$ ve $p=0.825$, anlamlı fark yok.

Yaş grupları arasında mesleki ve iş memnuniyeti, uygulama memnuniyeti ve genel memnuniyet açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu durum, yaşı mesleki eğitim memnuniyeti üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

2. Cinsiyete Göre Memnuniyet

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** Erkeklerde ortalama 4.2553, kadınlarda 4.3408. Mann Whitney U testi sonucu $z=-1.207$ ve $p=0.228$, anlamlı fark yok.
- **Uygulama Memnuniyeti:** Erkeklerde ortalama 3.6678, kadınlarda 3.5428. $z=-0.413$ ve $p=0.680$, anlamlı fark yok.
- **Genel Memnuniyet:** Erkeklerde ortalama 4.1378, kadınlarda 4.1812. $z=-1.530$ ve $p=0.126$, anlamlı fark yok.

Cinsiyet bazında yapılan değerlendirmede, erkek ve kadın öğrenciler arasında mesleki ve iş memnuniyeti, uygulama memnuniyeti ve genel memnuniyet açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Cinsiyetin mesleki eğitim memnuniyeti üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı söylenebilir.

3. Öğrenim Gördüğü Okula Göre Memnuniyet

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** Bigadiç MYO (4.3452), Edremit MYO (3.9726), İvrindi SHMYO (4.4556), Savaştepe MYO (4.3175). $\chi^2=28.203$ ve $p=0.000$, anlamlı fark var. Bonferroni Post Hoc testi, İvrindi SHMYO ve Bigadiç MYO'nun Edremit MYO'dan anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğunu gösteriyor.
- **Uygulama Memnuniyeti:** Bigadiç MYO (3.7721), Edremit MYO (3.2851), İvrindi SHMYO (3.5072), Savaştepe MYO (3.6400). $\chi^2=13.296$ ve $p=0.004$, anlamlı fark var. Bigadiç MYO, Edremit MYO'dan anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir.
- **Genel Memnuniyet:** Bigadiç MYO (4.2306), Edremit MYO (3.8351), İvrindi SHMYO (4.2659), Savaştepe MYO (4.1820). $\chi^2=22.754$ ve $p=0.000$, anlamlı fark var. Bonferroni Post Hoc testi, İvrindi SHMYO ve Bigadiç MYO'nun Edremit MYO'dan anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara göre memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklar vardır. Özellikle, Bigadiç MYO ve İvrindi SHMYO öğrencilerinin Edremit MYO öğrencilerine göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuç, belirli okulların işletmede mesleki eğitimde daha etkili veya tatmin edici olabileceğini göstermektedir.

4. Öğrenim Gördüğü Bölüme Göre Memnuniyet

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** En yüksek memnuniyet Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri programı (4,4631) ve İlk ve Acil Yardım Programı'nda (4.4556) en düşük Mekatronik'te (3.8352). $\chi^2=23.350$ ve $p=0.005$, anlamlı fark var. Bonferroni Post Hoc testine göre İlk ve Acil Yardım Programı ve Ulaştırma ve

Trafik Hizmetleri programı öğrencilerinin memnuniyet düzeyi Mekatronik programı öğrencilerinden anlamlı şekilde daha yüksektir.

- **Uygulama Memnuniyeti:** En yüksek Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri'nde (3.9643), en düşük Mekatronik'te (3.1818). $\chi^2=9.500$ ve $p=0.392$, anlamlı fark yok.
- **Genel Memnuniyet:** En yüksek Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri'nde (4.3386), en düşük Mekatronik'te (3.7045). $\chi^2=18.595$ ve $p=0.029$, anlamlı fark var.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler arasında da anlamlı farklar bulunmaktadır. Özellikle, İlk ve Acil Yardım Programı ve Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri bölümleri Mekatronik bölümüne göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahiptir. Bu durum, bazı bölümlerin mesleki eğitimde daha iyi performans gösterdiğini veya öğrencilerin beklentilerini daha iyi karşıladığını göstermektedir.

5. Mezun Olunan Lise Türüne Göre Memnuniyet

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** Genel Liseler (4.2548), Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler (4.3438). $z=-1.022$ ve $p=0.307$, anlamlı fark yok.
- **Uygulama Memnuniyeti:** Genel Liseler (3.5176), Mesleki ve Teknik Liseler (3.7042). $z=-2.188$ ve $p=0.029$, anlamlı fark var. Mesleki ve teknik eğitim uygulayan liselerden mezun olan öğrencilerin uygulama memnuniyeti açısından genel liselerden mezun olan öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir.
- **Genel Memnuniyet:** Genel Liseler (4.1074), Mesleki ve Teknik Liseler (4.2158). $z=-1.551$ ve $p=0.121$, anlamlı fark yok.

Mezun olunan lise türüne göre yapılan değerlendirmede, mesleki ve teknik eğitim uygulayan liselerden mezun olan öğrencilerin uygulama memnuniyeti açısından genel liselerden mezun olan öğrencilere göre daha yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuç, mesleki ve teknik liselerin öğrencileri mesleki eğitime daha iyi hazırlayabildiğini göstermektedir.

6. Okulunu 3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Uygulaması Nedeniyle Tercih Etme Durumu

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** Evet (4.3887), Hayır (4.1539), Bilmiyordum (4.4333). $\chi^2=8.194$ ve $p=0.016$, anlamlı fark var. 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih edenler mesleki ve iş memnuniyeti açısından hayır diyen öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir.
- **Uygulama Memnuniyeti:** Evet (3.8567), Hayır (3.2563), Bilmiyordum (3.6500). $\chi^2=35.463$ ve $p=0.000$, anlamlı fark var. 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih edenler uygulama memnuniyeti açısından hayır diyen öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir.
- **Genel Memnuniyet:** Evet (4.2823), Hayır (3.9744), Bilmiyordum (4.2767). $\chi^2=17.133$ ve $p=0.000$, anlamlı fark var. 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih edenler işletmede mesleki eğitim genel memnuniyeti açısından hayır diyen öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir.

Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih eden öğrenciler, bu uygulamayı bilmeyen veya tercih etmeyen öğrencilere göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahiptir. Bu sonuç, 3+1 uygulamasının öğrencilerin memnuniyetini artırdığını göstermektedir.

7. Uygulama Yaptığı İş Yerinden veya Başka Bir İş Yerinden İş Teklifi Alma Durumu

- **Mesleki ve İş Memnuniyeti:** İş teklifi alan öğrenciler (4.3887 ± 0.56689), iş teklifi almayanlar (4.1539 ± 0.71903), kamuda uygulama yapıp iş teklifi almayanlar (4.4333 ± 0.43202). $\chi^2=17.766$ ve $p=0.000$, anlamlı fark var. Bonferroni Post Hoc testi, iş teklifi alan öğrencilerin ve kamuda uygulama yapanların, iş teklifi almayanlara göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğunu gösteriyor.

- **Uygulama Memnuniyeti:** İş teklifi alan öğrenciler (3.8567 ± 0.70115), iş teklifi almayanlar (3.2563 ± 0.86079), kamuda uygulama yapıp iş teklifi almayanlar (3.6500 ± 0.52440). $\chi^2=9.267$ ve $p=0.010$, anlamlı fark var. Bonferroni Post Hoc testi, iş teklifi alan öğrencilerin, iş teklifi almayanlara göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğunu gösteriyor.
- **Genel Memnuniyet:** İş teklifi alan öğrenciler (4.2823 ± 0.55009), iş teklifi almayanlar (3.9744 ± 0.69614), kamuda uygulama yapıp iş teklifi almayanlar (4.2767 ± 0.39590). $\chi^2=18.352$ ve $p=0.000$, anlamlı fark var. Bonferroni Post Hoc testi, iş teklifi alan öğrencilerin ve kamuda uygulama yapanların, iş teklifi almayanlara göre anlamlı şekilde daha yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğunu gösteriyor.

Öğrencilerin iş teklifi alma durumuna göre memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklar vardır. Özellikle, iş teklifi alan ve kamuda uygulama yaptığı için iş teklifi almayan öğrencilerin, iş teklifi almayan öğrencilere göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuç, iş teklifi almanın ve kamuda uygulama yapmanın mesleki eğitimde memnuniyeti artıran önemli faktörler olduğunu göstermektedir.

Genel Sonuçlar ve Öneriler

Bu sonuçlar, çeşitli demografik ve akademik faktörlerin işletmede mesleki eğitim memnuniyeti üzerinde önemli etkileri olabileceğini göstermektedir. Özellikle, belirli okullar ve bölümler arasında, iş teklifi alma durumu ve okul tercihi nedeniyle memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulunmaktadır.

1. **Okullar ve Bölümler Arası Farklılıklar:** Belirli okullar ve bölümler arasındaki memnuniyet farklılıkları göz önüne alındığında, düşük memnuniyet düzeylerine sahip okullar ve bölümler için iyileştirme çalışmaları yapılabilir. Eğitim kalitesini artırmak, öğrenci destek hizmetlerini geliştirmek gibi adımlar atılabilir.

2. **3+1 İşletmede Mesleki Eğitim Uygulaması:** 3+1 uygulaması, öğrenci memnuniyetini artırdığı için bu tür uygulamaların yaygınlaştırılması teşvik edilebilir. Diğer okullar ve bölümler de bu uygulamayı benimseyebilir.
3. **Mesleki ve Teknik Liseler:** Mesleki ve teknik liselerden mezun olan öğrencilerin daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahip olması, bu tür liselerin müfredat ve uygulamalarının geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Mesleki eğitime yönelik lise programlarının yaygınlaştırılması ve kalitesinin artırılması önemlidir.
4. **İş Teklifleri:** Öğrencilerin uygulama yaptıkları yerlerden iş teklifi alması, memnuniyetlerini artırmaktadır. Bu nedenle, öğrencilerin uygulama döneminde iş bağlantıları kurabilmeleri için iş yerleri ile daha güçlü iş birlikleri kurulabilir.
5. **Sürekli Değerlendirme ve Gelişim:** Mesleki eğitim memnuniyetinin düzenli olarak değerlendirilmesi ve düşük memnuniyet alanlarında iyileştirme çalışmaları yapılması, genel memnuniyetin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Bu genel değerlendirmeler ışığında, mesleki eğitim süreçlerinin sürekli olarak iyileştirilmesi ve öğrenci memnuniyetinin artırılması için stratejik adımlar atılması önerilmektedir.

NİTEL VERİLERİN ANALİZİ

Bu analiz, dört farklı MYO'dan (Bigadiç MYO, Edremit MYO, İvrindi SHMYO ve Savaştepe MYO) öğrencilere ait nitel verilerin genel değerlendirmesini içermektedir. Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar, olumlu görüşler, olumsuz görüşler ve öneriler şeklinde kategorize edilmiş ve ana temalar belirlenmiştir.

Olumlu Görüşlerin Ana Temaları:

1. Mesleki Gelişim:

- Öğrenciler, mesleki eğitim sürecinin mesleğe olan sevgiyi artırdığını, bilgilerin uygulamalı olarak gerçekleştirilmesinin daha etkili olduğunu belirtmişlerdir.
- Uygulamalı öğrenme ve teorik bilgilerin pekiştirilmesi açısından faydalı bulunmuştur.

2. İş Hayatına Hazırlık:

- İş hayatını tanıma, iş bulma avantajı ve mesleki becerilerin kazanılması açısından önemli bulunmuştur.
- İş hayatını öğrenme, beceri kazandırma ve gelecekteki kariyer planlaması açısından değerli olduğu belirtilmiştir.

3. Kişisel Gelişim:

- Kişisel gelişim, insanlarla iletişim, kendine güven artışı ve sosyal becerilerin gelişmesi konularında olumlu görüşler bildirilmiştir.
- El pratikliği kazanma ve esnaflığı öğrenme gibi kişisel gelişim alanlarında katkı sağladığı belirtilmiştir.

Olumsuz Görüşlerin Ana Temaları:

1. İşletmelerin Tutumu:

- Bazı işletmelerin stajyerleri köle gibi kullanması ve yeterli ilgi göstermemesi, stajyerlere genellikle ayak işleri yaptırılması gibi konularda memnuniyetsizlik dile getirilmiştir.
- İşletmelerin stajyerlere karşı tutumları olumsuz bir faktör olarak görülmektedir.

2. Ücret ve Maaş:

- Ücretin yetersiz olması, bazı yerlerde maaş verilmemesi, maaşların geç yatırılması ve ücretlerin temel ihtiyaçları karşılamaması gibi konularda ciddi memnuniyetsizlikler belirtilmiştir.
- Maddi açıdan yeterli destek sağlanmaması önemli bir olumsuzluk olarak ortaya çıkmıştır.

3. Eğitim Süresi ve Kalitesi:

- Staj süresinin kısa olması ve okulda öğrenilen teorik bilgilerin iş yerinde yeterince pekiştirilememesi gibi konular olumsuz olarak değerlendirilmiştir.
- Eğitim ve uygulama süresi ile ilgili şikayetler bulunmaktadır.

Önerilerin Ana Temaları:

1. Ücret ve Anlaşmalar:

- Ücretlerin artırılması ve işletmelerle daha sağlam anlaşmalar yapılması gerektiği belirtilmiştir.
- Stajyer maaşlarının insani bir değerde olması gerektiği vurgulanmıştır.

2. Eğitim Süresi ve Kalitesi:

- Staj süresinin uzatılması, teorik eğitimlerin daha kapsamlı hale getirilmesi ve eğitim süresinin iyileştirilmesi önerilmektedir.
- Teorik ve uygulamalı eğitim entegrasyonunun daha etkin hale getirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

3. Staj Yeri Seçimi ve Koordinasyon:

- Staj yerlerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi, bu sürecin okul tarafından yönlendirilmesi ve işletmelerle daha iyi koordinasyon sağlanması önerilmektedir.
- Okulun, öğrencilerin çalıştığı yerleri ziyaret etmesi ve stajyerlerin denetim ve takip edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

• Görselleştirme

Yukarıdaki grafikler, öğrencilerin mesleki eğitim programlarına yönelik olumlu görüşlerini, olumsuz görüşlerini ve önerilerini temalara göre özetlemektedir.

4. Olumlu Görüşler:

- **Mesleki Gelişim:** 7 geri bildirim
- **İş Hayatına Hazırlık:** 5 geri bildirim
- **Kişisel Gelişim:** 4 geri bildirim

5. Olumsuz Görüşler:

- **İşletmelerin Tutumu:** 4 geri bildirim
- **Ücret ve Maaş:** 8 geri bildirim
- **Eğitim Süresi ve Kalitesi:** 4 geri bildirim

6. Öneriler:

- **Ücret ve Anlaşmalar:** 4 öneri
- **Eğitim Süresi ve Kalitesi:** 5 öneri
- **Staj Yeri Seçimi ve Koordinasyon:** 3 öneri

Grafiklerde görüldüğü gibi, öğrenciler en çok "Ücret ve Maaş" konusunda olumsuz geri bildirimde bulunmuş ve "Mesleki Gelişim" konusunda olumlu geri bildirimde bulunmuşlardır. Önerilerde ise "Eğitim Süresi ve Kalitesi" en çok vurgulanan tema olmuştur.

Genel Değerlendirme:

1. Mesleki ve Kişisel Gelişim:

- Öğrenciler, staj programının mesleki ve kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağladığını belirtmektedirler. Mesleki bilgi ve becerilerin artırılması, uygulamalı öğrenme fırsatları, iş hayatını tanıma ve kişisel gelişim gibi konularda olumlu geri bildirimler verilmiştir.

2. İşletmelerin Tutumu ve Ücret Sorunları:

- Bazı işletmelerin stajyerlere yönelik olumsuz tutumları ve ücret konusundaki yetersizlikler ciddi memnuniyetsizliklere yol açmaktadır. Ücretlerin yetersiz olması ve stajyerlere yeterli ilgi gösterilmemesi önemli olumsuzluklar olarak öne çıkmaktadır.

3. Eğitim Süresi ve Kalitesi:

- Staj süresinin yeterli olmaması ve teorik bilgilerin iş yerinde yeterince pekiştirilememesi gibi konular, eğitim süresi ve kalitesi ile ilgili eleştirilere yol açmıştır. Eğitim süresinin uzatılması ve teorik eğitimlerin daha kapsamlı hale getirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

4. Öneriler:

- Ücretlerin artırılması, işletmelerle daha sağlam anlaşmalar yapılması, staj süresinin uzatılması ve staj yerlerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi başlıca öneriler arasında yer almaktadır. Ayrıca, okulun stajyerleri daha iyi denetlemesi ve yönlendirmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu genel değerlendirme, mesleki eğitim programlarının iyileştirilmesi ve öğrenci memnuniyetinin artırılması için önemli noktalar içermektedir. Özellikle, ücretlerin artırılması, staj süresinin uzatılması ve işletmelerin stajyerlere yönelik tutumlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Eğitim ve uygulama süreçlerinin daha iyi entegre edilmesi ve okul ile işletmeler arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi, programın verimliliğini artıracaktır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları'nda uygulanan 3+1 Eğitim Modeli, öğrencilerin mesleki eğitim sürecine ilişkin memnuniyet düzeylerini anlamak amacıyla kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir. 298 öğrenci üzerinde yapılan bu çalışmada, demografik ve akademik özellikler, yaş, cinsiyet, öğrenim görülen okul ve bölüm gibi faktörler detaylı olarak incelenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin mezun oldukları lise türü, 3+1 işletmede mesleki eğitim tercihleri ve iş teklifi alma durumları da dikkate alınmıştır. Yapılan bu değerlendirme, öğrencilerin genel olarak 3+1 Eğitim Modeli'nden memnuniyet düzeylerini ve çeşitli demografik, akademik faktörlere göre memnuniyet farklılıklarını ortaya koymaktadır. Hem nicel hem de nitel verilerin analizi, öğrenci geri bildirimlerinin kapsamlı bir şekilde incelenmesini sağlamıştır. Bu değerlendirme, modelin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, gelecekteki iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

Nicel Verilerin Sonuçları

Öğrencilerin yaş dağılımında, 21-23 yaş aralığındaki öğrencilerin %52 ile en büyük grubu oluşturduğu görülmüştür. Cinsiyet dağılımında ise %51 erkek ve %49 kadın olmak üzere dengeli bir dağılım mevcuttur. Öğrenim görülen okullar arasında en fazla öğrenci %49,3 ile Bigadiç MYO'da öğrenim görmektedir, bunu %23,2 ile İvrindi SHMYO takip etmektedir. En popüler bölümler ise İlk ve Acil Yardım Programı (%23,2), Elektrik (%14,4) ve Lojistik (%14,4) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu (%52,3) genel liselerden mezun olurken, %47,7'si mesleki ve teknik liselerden mezun olmuştur. Bu, mesleki ve teknik eğitimin yüksek bir oranda temsil edildiğini göstermektedir. Öğrencilerin %55'i 3+1 işletmede mesleki eğitimi tercih ederek okula gelmiştir, bu da uygulamalı eğitimin öğrenciler için önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. İş teklifi alma durumu incelendiğinde, öğrencilerin %34,2'si uygulama yaptıkları yerden iş teklifi almışken, %38,9'u iş teklifi almamıştır. Kamu kurumlarında uygulama yapan ve bu nedenle iş teklifi almayan öğrencilerin oranı ise %26,8 olarak belirlenmiştir.

Yaş gruplarına göre yapılan analizler, 18-20 yaş grubunun, 21-23 yaş grubunun ve 24-30 yaş grubunun mesleki ve iş memnuniyeti, uygulama memnuniyeti ve genel memnuniyet açısından anlamlı farklılıklar göstermediğini ortaya koymuştur. Bu, yaştan

mesleki eğitim memnuniyeti üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde, cinsiyet bazında yapılan değerlendirmede de erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç, cinsiyetin de mesleki eğitim memnuniyeti üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri okullara göre yapılan analizler ise önemli farklılıklar ortaya koymuştur. Bigadiç MYO ve İvrindi SHMYO öğrencilerinin Edremit MYO öğrencilerine göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahip olduğu görülmüştür. Bu, belirli okulların mesleki eğitimde daha etkili veya tatmin edici olabileceğini göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler arasında da anlamlı farklar bulunmuştur. Özellikle, İlk ve Acil Yardım Programı ve Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri bölümleri diğer bölümlere göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahiptir.

Mezun olunan lise türüne göre yapılan değerlendirmede, mesleki ve teknik eğitim uygulayan liselerden mezun olan öğrencilerin uygulama memnuniyeti açısından genel liselerden mezun olan öğrencilere göre daha yüksek memnuniyet düzeyine sahip olduğu görülmüştür. Okulunu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulaması nedeniyle tercih eden öğrenciler, bu uygulamayı bilmeyen veya tercih etmeyen öğrencilere göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahiptir. Ayrıca, uygulama yaptığı iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi alan öğrenciler, iş teklifi almayan öğrencilere göre daha yüksek memnuniyet düzeylerine sahiptir.

Genel olarak, öğrencilerin 3+1 uygulamalı eğitim programından memnun oldukları görülmektedir. Mesleki bilgi ve becerilerin artırılması, uygulamalı öğrenme ve iş hayatına adaptasyon konularında yüksek memnuniyet düzeylerine ulaşmışlardır. Bu, programın öğrencilerin teorik bilgilerini pratiğe dönüştürme ve iş hayatına hazırlama süreçlerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Ancak, en düşük memnuniyet düzeyi uygulama esnasında alınan ücretlerin yeterliliği konusunda ifade edilmiştir. Bu durum, programın maddi yönlerinin iyileştirilmesi gerektiğini işaret etmektedir. Ayrıca, staj süresinin ve kapsamının bazı öğrenciler için yeterli görülmemesi, bu konuların gözden geçirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Nitel Verilerin Sonuçları

Nitel verilerin analizi, öğrencilerin olumlu, olumsuz görüşleri ve önerileri hakkında daha derinlemesine bilgi sağlamıştır. Olumlu görüşler, mesleki eğitim sürecinin mesleğe olan sevgiyi artırdığını, uygulamalı öğrenmenin daha etkili olduğunu ve iş hayatına hazırlık açısından faydalı olduğunu göstermiştir. Öğrenciler ayrıca, kişisel gelişim, insanlarla iletişim ve sosyal becerilerin gelişmesi konularında da olumlu geri bildirimlerde bulunmuşlardır.

Olumsuz görüşler arasında, bazı işletmelerin stajyerleri kullanması, yeterli ilgi göstermemesi ve stajyerlere genellikle ayak işleri yaptırılması öne çıkmıştır. Ayrıca, ücretin yetersiz olması, bazı yerlerde maaş verilmemesi ve maaşların geç yatırılması gibi maddi sorunlar da belirtilmiştir. Eğitim süresinin kısa olması ve okulda öğrenilen teorik bilgilerin iş yerinde yeterince pekiştirilememesi de önemli olumsuzluklar arasında yer almıştır.

Öğrencilerin önerileri, ücretlerin artırılması, işletmelerle daha sağlam anlaşmalar yapılması, staj süresinin uzatılması ve teorik eğitimlerin daha kapsamlı hale getirilmesi gibi konuları kapsamaktadır. Ayrıca, staj yerlerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi, okulun staj yerlerini belirlemesi ve işletmelerin stajyerlere yönelik tutumlarının iyileştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Öneriler

1. **Ücret Düzenlemeleri:** Öğrencilere verilen ücretlerin artırılması ve işletmelerle daha sağlam anlaşmalar yapılması gerekmektedir. Bu, öğrencilerin maddi sıkıntılar yaşamadan daha verimli bir staj dönemi geçirmelerini sağlayacaktır. Ücretlerin yetersizliği, öğrencilerin memnuniyetini ciddi şekilde etkilemektedir ve bu durumun düzeltilmesi, genel memnuniyeti artıracaktır.
2. **Staj Süresinin Uzatılması:** Staj süresinin uzatılması, öğrencilerin iş hayatına daha iyi uyum sağlamalarına ve daha fazla deneyim kazanmalarına yardımcı olacaktır. Staj süresinin kısa olması, öğrencilerin yeterince deneyim kazanmalarını engelleyebilir ve bu nedenle sürelerin uzatılması faydalı olacaktır.
3. **Teorik ve Uygulamalı Eğitimin Entegrasyonu:** Okulda verilen teorik eğitimin, iş yerinde uygulamalı eğitimle desteklenmesi ve daha kapsamlı hale getirilmesi gerekmektedir. Öğrenciler, teorik bilgilerin iş yerinde yeterince pekiştirilmemesinden şikayetçi olmuştur ve bu durumun iyileştirilmesi, eğitim kalitesini artıracaktır.

4. **Staj Yeri Seçimi ve Koordinasyon:** Staj yerlerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi ve bu sürecin okul tarafından yönlendirilmesi, öğrencilerin daha kaliteli bir staj deneyimi yaşamalarını sağlayacaktır. Okulun staj yerlerini belirlemesi ve öğrencilerin çalıştıkları yerleri ziyaret etmesi, stajyerlerin denetim ve takibinin yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.
5. **İşletmelerin Eğitimi:** İşletmelere, stajyerlere nasıl davranmaları gerektiği konusunda eğitim verilmesi ve stajyerlerin sadece ayak işleri için kullanılmaması sağlanmalıdır. İşletmelerin stajyerlere yönelik tutumlarının iyileştirilmesi, öğrencilerin memnuniyetini artıracaktır.
6. **Mesleki ve Kişisel Gelişim:** Mesleki eğitim sürecinin mesleki ve kişisel gelişime katkıları artırılmalıdır. İnsanlarla iletişim, kendine güven artışı ve sosyal becerilerin geliştirilmesi gibi konulara daha fazla odaklanılmalıdır. Bu, öğrencilerin hem mesleki hem de kişisel gelişimlerine katkı sağlayacaktır.
7. **Eğitim Kalitesinin Artırılması:** Okulda verilen eğitimlerin kalitesi artırılmalı ve iş yerinde uygulamalı eğitimle desteklenmelidir. Öğrencilerin eğitim süresince daha fazla uygulama yapabilmesi sağlanmalıdır. Bu, teorik bilgilerin pekiştirilmesi ve iş hayatına hazırlık açısından önemlidir.
8. **İş Teklifleri ve Kariyer Planlaması:** Öğrencilerin uygulama yaptıkları yerlerden iş teklifi alabilmeleri için iş yerleri ile daha güçlü iş birlikleri kurulmalıdır. İş teklifi almanın, öğrencilerin memnuniyetini artırdığı görülmüştür ve bu nedenle, öğrencilerin iş bağlantıları kurabilmeleri desteklenmelidir.

Bu öneriler, Balıkesir Üniversitesi Meslek Yüksekokulları'nda uygulanan 3+1 Eğitim Modeli'nin iyileştirilmesi ve öğrencilerin memnuniyetinin artırılması için önemli adımlar olabilir. Eğitim sürecinin daha verimli hale getirilmesi, ücret düzenlemeleri, staj süresinin uzatılması ve işletmelerle daha iyi koordinasyon sağlanması, genel memnuniyeti ve programın etkinliğini artıracaktır. Programın sürekli olarak değerlendirilmesi ve öğrenci geri bildirimlerine dayalı olarak iyileştirmeler yapılması, modelin başarısını artıracaktır.

EKLER

1. Anket Soruları

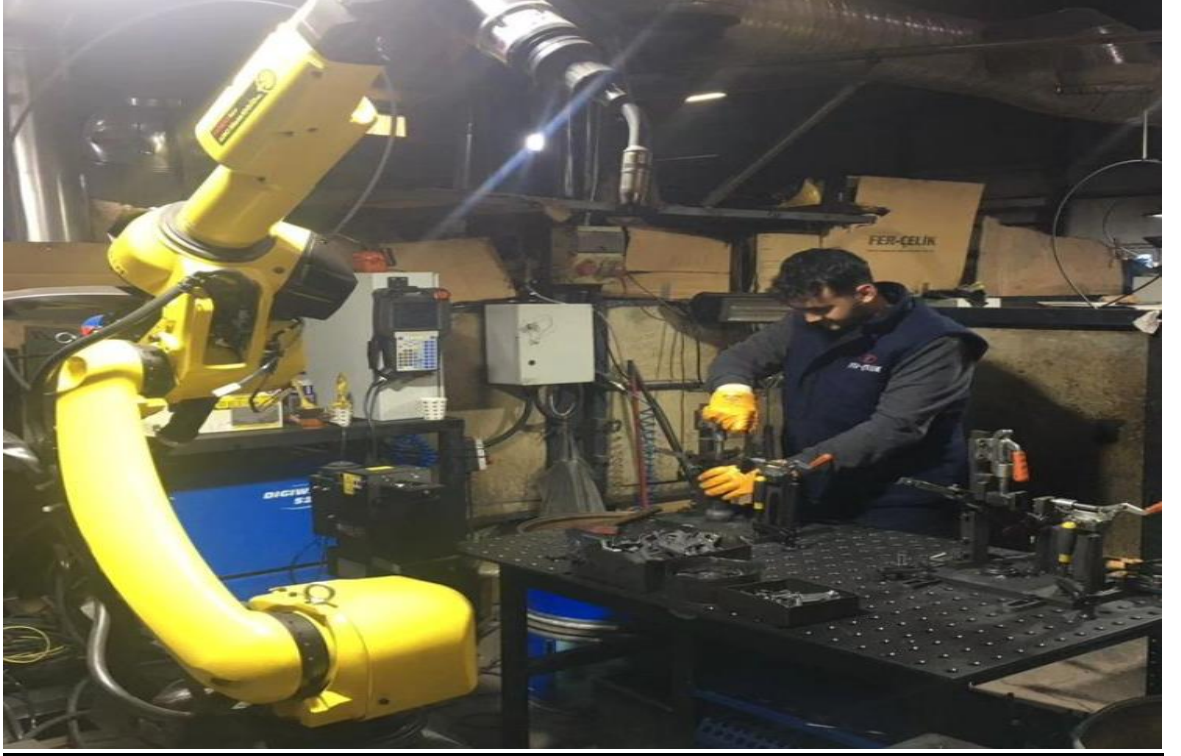
	Sorular	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Uygulama yaptığım işletmede iş arkadaşlarım mesleki gelişimime katkı sağladı.					
2	İş arkadaşlarım teorik bilgimi uygulamamda yardımcı oldu.					
3	Uygulama yaptığım işletmede günlük iş saatleri uygundu.					
4	İş arkadaşlarımdan bana karşı tutum ve davranışları iyi oldu.					
5	Aldığım eğitim iş arkadaşlarım arasında saygınlık kazanmamı sağladı.					
6	Sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağladı.					
7	Mesleğimi sevmeme katkı sağladı.					
8	Uygulama yaptığım işletmede hizmet içi eğitim aldım.					
9	Aldığım eğitime uygun işletmede uygulamamı yaptım.					
10	Mesleki açıdan kendime olan güvenim arttı.					
11	Eğitim aldığım sektörde çalışma isteğim arttı.					
12	İnsan ilişkileri konusunda tecrübe kazandım.					
13	Eğitim aldığım sektörü daha iyi tanıdım.					
14	İş yaşamını tanımak açısından yararlı oldu.					
15	Aldığım eğitim uygulama yaparken fayda sağladı.					
16	Öğrendiğim teorik bilgileri uygulama ve pekiştirme fırsatı oldu.					
17	3+1 uygulaması bölümüme olan ilgimi artırdı.					
18	Bir dönemlik uygulama mesleki becerilerimi geliştirmek açısından yeterlidir.					
19	Uygulama esnasında aldığım ücret yeterli oldu.					
20	3+1 uygulaması mezuniyet sonrası iş yaşamımda başarılı olmama katkı sağladı.					

Not: Ören Şahin ve Ören (2018) tarafından geliştirilen 5’li likert tipinde ölçeklendirilen “3+1 Uygulamalı Eğitim Modeli Tatmin Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 20 maddeden oluşmakta ve ölçek maddeleri, “kesinlikle katılıyorum”dan “kesinlikle katılmıyorum” cevabına doğru derecelendirilmiş olup verilen cevaplar 5 ile 1 arasında puanlanmaktadır.

Şahin Ören T., & Ören V. E., (2018). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin 3+1 eğitim modelinden tatmin derecelerinin belirlenmesi: Banaz meslek yüksekokulu örneği.

Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science, 8(3), 451-456. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.286>

2. İşletmede Mesleki Eğitimin 1. Yılından Çekilen Fotoğraflar

3. **Nitel Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplar**

Tablo 1. Bigadiç MYO Öğrencileri Tarafından Nitel Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplar

Cinsiyet	Yaş	Öğrenim gördüğünüz bölümü belirtiniz	Mezun Olunan Lise Türü	Okulunuz 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumunuz	Uygulama yaptığınız iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldınız mı?	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa olumlu görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim olumsuz görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa önerileriniz ve tavsiyeleriniz yazınız
Erkek	20	Bankacılık ve Sigortacılık	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Hayır	Üniversitemiz böyle bu program sunduğu için teşekkür ederiz okuduğu bölüme göre değişebilir ama benim için faydalı oldu hem okuyorsun birşeyler öğrenmen için de staj yapki birşey öğrenebilesin	Stajın olamsı güzel ama bazı işletmeler bizi köle gibi kullandı afedersiniz ama tamam sesimizi çıkarmıyoruz işlerimizi güzelce hallediyoruz ama işte bu sessiz sakın işlerini de yapıyor ben bunu buraya yolluyum şurayı temizletiyim gibi kullanıyorlar tamam yaparsın pazartesi yaparsın bide iş çıkışı son gün cuma günü yaparsın biter ama birdaha ki sene staj yapacak olan arkadaşlarım staj yerinizi iyi seçin ve biz gibi sorunlar yaşamasınız umarım teşekkürler böyle program oluşturduğunuz için saygılarımla	
Kadın	22	Bankacılık ve Sigortacılık	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Mesleğe olan sevgiyi artırıyor ve bilgilerin uygulamalı gerçekleşmesi daha etkili oluyor		
Kadın	26	Bankacılık ve Sigortacılık	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Evet	Yeterince verimliliği yüksek, iş avantajı olarak ta önu açık bir uygulama. Yani staj bittikten sonra bu yapmış olduğumuz mesleki eğitim sırasında iş bulabiliriz.	Ücretin yetersiz olması	
Erkek	23	Bankacılık ve Sigortacılık	Genel Liseler	Evet	Hayır			Bu para konusunda ve öğrenciler için işletmelerle adam akıllı bir görüşme yapılması lazım çünkü bizde insanız sonuçta bizimde

								giderlerimiz var para lazım oluyor ve bazı yerler öğrencilere köle muamelesi yapıyor
Kadın	22	Bankacılık ve Sigortacılık	Genel Liseler	Evet	Evet	Derslerde gördüğüm konuları pekiştirmeye yardımcı oldu		
Kadın	21	Bankacılık ve Sigortacılık	Genel Liseler	Evet	Evet	İş hayatını öğrenme ve beceri kazanma adına güzel bir uygulama.	Yok	
Erkek	20	Elektrik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Hayır	Kendimi pekiştirmek ve geliştirmek açısından güzel bir avantaj oldu.		
Erkek	20	Elektrik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Evet		Stajyer gözüyle bakılan her öğrenciye ayak işleri gibi işler yaptırılıp işçilerin kendi egolarını tatmin etmesinden başka pek eğitici bir durumu yok bakıldığında bir lise stajyeri günlük olarak bizden daha fazla ücret alıyor bu da psikolojik olarak çalışma isteğimizi yok ediyor üniversite okuyup da kıdem hakkı kazanamadığımız bir uygulama bizi olumsuz etkiliyor	Maaş takviyesi yapılmasını öneririm normal bir işçiden dört gün az gelip bu farkta bir ücret almak kötü bir duygu
Erkek	22	Elektrik	Genel Liseler	Evet	Hayır	meslek üzerinde kendimi geliştirdim, insanlarla iletişimim kolaylaştı.	saati fazla olmasına rağmen ücreti düşük, okulda gördüğümüzle staj eğitimimiz farklılık gösteriyor, stajyerler ile işletmelerde pek fazla ilgilenilmiyor.	
Erkek	22	Elektrik	Genel Liseler	Evet	Hayır	meslek üzerinde kendimi geliştirdim, insanlarla iletişimim kolaylaştı.	saati fazla olmasına rağmen ücreti düşük, okulda gördüğümüzle staj eğitimimiz farklılık gösteriyor, stajyerler ile işletmelerde pek fazla ilgilenilmiyor.	
Erkek	20	Elektrik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Hayır	Mesleğimiz de kendimizi geliştirmek açısından güzel bir fırsat ve deneyim oldu.		
Erkek	21	Elektrik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Hayır	Okulda temel bilgi olup iş yerinde teorik geliştirmek güzeldir	Yok	Çok güzel
Erkek	21	Elektrik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Hayır	Mesleki eğitim öğrenciler acısından temel bilgiyi teorik yaparak yerine oturmasını sağlıyor	Yok	Gayet güzel bir sistem

Erkek	20	Elektrik	Genel Liseler	Evet	Evet	Güzel bir sistem iş veren açısından da iyi bizim içinde iyi hemde el sanatımız oluyor	3+1sisteminin biraz daha güncellenmesi gerek	Biraz titiz davranılsa iyi olur
Erkek	20	Harita ve Kadastro	Genel Liseler	Hayır	Evet	Okul bazında verilen eğitimin mesleki açıdan katkısı %40 tır. Herhangi bir Cad programına hakim olmayan,mesleki cihazların kullanım kısıtlılığı, eğitimin katkısını belirttiğim düzeye getiriyor. Maalesef ki mesleki bilginin yoğun kullanıldığı yapı imalat sektöründe, okuldan alınana eğitim ile işe başladığınızda karşılığı 0 dır. Mesleki eğitim açısında 3+1 sisteminin elbette ki bir nebze de olsa önemi bulunmaktadır. Umuyorum ki gelişen kendi kendine işleyen sistemler gelişir. Ama buna dairde bir umudumun olduğu söylenemez çünkü 100 yıllık eğitim geçmişini baz alırsak, küresel çapta bu kadar gelişen dinamikler karşısında samanyolu galaksindeki ben kadar büyük olur.	Maaş kısmında sektörde bulunan ailem dolayısıyla her ne kadar sıkıntı yaşamasamda, bu konuda diğer öğrenciler bazında, iş yerleri ile karşılıklı anlaşmalar yapılabilir	Bu form dğzenlemesinde emeği geçenleri saygılarımı sunuyor teşekkür ediyorum
Kadın	21	Lojistik	Genel Liseler	Hayır	Evet	İşi yaparak içinde olarak öğrenmek çok katkı sağladı. İş yerlerinde insan ilişkileri,kiminle nasıl iletişim kurulması gerektiği gibi davranışları yakından görmek ilerde çalışacak olacağımız işletmeler için ön prova yerine geçmiş oldu.	Stajyer olarak görüldüğümüz için bu eğitim boyunca bazı iş yeri çalışanları tarafından psikolojik baskı,istenmeme ve işe yaramama,işi düzgün yapamama gibi ters tepkiler göstermelerinden dolayı işi yapamama ve işletmede çalışma süresi boyunca istemesiz gitmeye sebep oluyor. Maaş vermemeleri durumunda biz öğrencileri mağduriyete sokmuştur.	
Kadın	21	Lojistik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Evet	Yaptığım staj yerinde direk iş hayatına atıldım.		
Kadın	19	Lojistik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Evet	iş hayatını yakından tanımamı sağladı. başka iş yerleri ve şuan staj gördüğüm firma benimle çalışmak istiyorlar		

Kadın	22	Lojistik	Genel Liseler	Hayır	Hayır	Alanım hakkında daha fazla bilgiye sahip olmamı sağladı kendi alanımın iş tarzını görüp alanım hakkında daha fazla fikir sahibi olmamı sağladı vb.		
Kadın	21	Lojistik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	iş hayatına daha iyi adapte olma sosyal becerilerin iş yönünden gelişmesi	ücret kesinlikle az haftada 3 gün gelen lise stajyerleri 8bin alıyorken 5 gün gelen 1 dönem staj yapan bizler 5 alıyoruz	ücret fazla olmalı bize denk gelmez ama işte kesin bizden sonrakilere gelir...
Kadın	24	Lojistik	Genel Liseler	Hayır	Hayır		Dönem içerisinde olması	
Kadın	20	Lojistik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Hayır		Herkesin okuduğu bölümle alakalı iş bulabilmesi konusunda daha fazla desteğe ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ayrıca okulda teorik eğitimlerin daha kapsamlı olmasını isterdim. Lojistik öğrencisiyim çoğu firmada kullanılan kurumsal kaynak planlaması ve sistemleri var. SAP yada ERP gibi bunların daha detaylı anlatılmasını hatta konşimento, CMR, ATA Karnesi gibi belgelerin öğrencilere çok daha kapsamlı anlatılmasını isterim.	Herkesin okuduğu bölümle alakalı iş bulabilmesi konusunda daha fazla desteğe ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ayrıca okulda teorik eğitimlerin daha kapsamlı olmasını isterdim. Lojistik öğrencisiyim çoğu firmada kullanılan kurumsal kaynak planlaması ve sistemleri var. SAP yada ERP gibi bunların daha detaylı anlatılmasını hatta konşimento, CMR, ATA Karnesi gibi belgelerin öğrencilere çok daha kapsamlı anlatılmasını isterim. Ben zorluk yaşadım çünkü bu konudan dolayı. Saygılarımla
Erkek	20	Lojistik	Genel Liseler	Hayır	Hayır	İşi tanıma ve iş yaptığım sektörü tanıma fırsatı buldum.		Teorik derslerimizin yanında teorik ilede desteklenmesi gerekmektedir.Örn.(kullanılan evrakların yazımı ve düzenlenmesi)
Erkek	20	Lojistik	Genel Liseler	Evet	Evet	Deneyim tecrübe kazandırıyor		
Kadın	21	Lojistik	Genel Liseler	Evet	Hayır	Kendime güvenimi daha fazla geliştirdim insan iletişimlerindeki önemi anladım işimi daha çok sevdim	Olumsuz düşüncem yok	Her şey olması gerektiği gibi
Kadın	21	Lojistik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Evet	İş bulma ve tecrübe açısından bilgilenme		

Erkek	22	Lojistik	Genel Liseler	Hayır	Hayır	Faydalı ve iş öğrenmede yardımcı oldu		
Erkek	23	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	Genel Liseler	Bilmiyordum	Evet	4 aya yakın bir staj süremiz var. Bu yeterli mi değil mi bu iş yerine bağlı bir durum, benim çalıştığım yer için işi öğrenme açısından kısa bir süreç geldi bana ama çoğu şeyi de öğrenme fırsatım oldu. Aynı işyerimde devam edeceğim için bu bana ekstra bir kazanç sağlıyor. Yani bence staj döneminde gidecek arkadaşlar stajı bitireyim havasında değil de daha çok staj yapıp orda devam edebilecek yerler seçmeli diye düşünüyorum.	Süre biraz daha uzun olabilir di. Bir de maaş konusunda ücret biraz daha da artırılmalı tarafındayım bazen staj a giden arkadaşlarla konuştuğumda çoğu maaş yol masrafına gidiyor.	
Erkek	23	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Evet	Meslek hayatını ve okuduğum bölümü daha iyi bir şekilde kavradım		
Kadın	28	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Bilmiyordum	Evet	Bu süre daha uzun olmalı bir dönem işi tam anlamıyla öğrenebilmek için asla yeterli değil. Staj Yerlerimizi genel anlamıyla kendimiz ayarladık ama bunu kesinlikle okulumuz belirlemeli bu hem daha sağlıklı hem de daha yeterli olmamız konusunda daha çok katkısı olacaktır diye düşünüyorum.Bu süreçte zorlandık çünkü.	Sürenin kısa olması dışında olumsuz bir düşüncem yok.	
Erkek	20	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Evet	Düzgün bir iş sahası ve ön çalışma kazandım.	Bu eğitimin devam edilmesi öğrenciler için daha olumlu olabilir.	
Erkek	22	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Evet	İşi daha yakından tanıdık	Yok	Yok
Erkek	22	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Genel Liseler	Evet	Hayır	İş hayatını öğrendim çalışma hayatını öğrendim	Yok	Bence üniversite öğrencilerinin hepsi uygulama yapmalı iş hayatını öğrenme için

Kadın	20	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Genel Liseler	Evet	Hayır	İş öğrendim		Ücret alamamak
Erkek	23	Ulaştırma ve Trafik Hizmetleri	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Evet,	İşimizi daha yakından tanımış olduk	Normal sigorta girişi olmaması emekliye yansımaması kötü tarafı bu	Ücret alamamak

Tablo 2. Edremit MYO Öğrencileri Tarafından Nitel Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplar

Cinsiyet	Yaş	Öğrenim gördüğünüz bölümü belirtiniz	Mezun Olunan Lise Türü	Okulunuzu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumunuz	Uygulama yaptığınız iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldınız mı?	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa olumlu görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa önerileriniz ve tavsiyeleriniz yazınız
Erkek	19	Elektrik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Hayır	Meslekde kendimi geliştirmeme yardımcı oldu	Sürenin uzun olmasına rağmen verilen ücretin yetersiz olduğunu, stajyerlere işletmede yeterli ilginin olmadığını, okulda verilen eğitimle işletmede görülen eğitimin aynı veya yakın olmadığını düşünmüyorum	
Erkek	21	Elektrik	Genel Liseler	Hayır	Hayır		Sadece tek bir dersten kalma hakkının olması çok kötü ve bu sene gelenler yani birinci sınıflar bu sisteme geçildiğini biliyor ama şimdi staj yapanlar yani ikinci sınıflar okula ilk başladıklarında böyle bir durum olduğunu bilmiyordu.	
Erkek	22	Mekatronik	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Bilmiyordum	Evet	İnsanlarla ilişkilerim kuvvetlendi		
Erkek	21	Mekatronik	Genel Liseler	Hayır	Evet	Çalışma rutinine girdim ve hayatımı nasıl yöneteceğimi öğrendim iş dünyasını tanımak insan ilişkileri geliştirmek ve işini pazarlamak öğrendim	eğitim süremizin kısılması ücretin yetersiz olması	
Erkek	20	Mekatronik	Genel Liseler	Hayır	Evet		Bir buçuk aydan sonrası döngü ve bedava çalışma	Süresi kısılmali

							hizmeti sunmaktan başka pek işe yaramadı. Süresi uzun, ücret çok minimal.	
Erkek	20	Makine	Genel Liseler	Hayır	Evet		Eğitim dönemini biraz daha kısayabilirler. Meslek Yüksekokulundan bazı mezun olan öğrenciler 4 yıllığa tamamlamak istiyceklerdir. Eğitim döneminin uzunluğundan dolayı sınava çalışma süreleri kısalıyor.	

Tablo 3. İvrindi SHMYO Öğrencileri Tarafından Nitel Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplar

Cinsiyet	Yaş	Öğrenim gördüğünüz bölümü belirtiniz	Mezun Olunan Lise Türü	Okulunuzu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumunuz	Uygulama yaptığınız iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldınız mı?	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa olumlu görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa olumsuz görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa önerileriniz ve tavsiyeleriniz yazınız
Kadın	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Ders olmadığı için daha rahat odaklanabildik	Yaşadığımız şehirde yapamama durumlarımız oldu	
Kadın	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Bilmiyordum	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Bence işe yönelmemizi ve iş sevmemizi öğrenmemizi sağladı şuanda atansam stajdan dolayı pratikte iyi olurum	Staj ücreti çok düşük	
Erkek	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım		Günlük temel ihtiyaçlarımızı bile karşılamayan bir ücret alıyoruz. Bunun yanı sıra uygulama yaptığım iş yerindeki sorumlul hakkım olan devamsızlığım yüzümden notumda değişme olabileceğini söyledi ama bir daha not verecekler mi bilmiyorum. Son olarak, öğretmenlerimiz gelip ordaki sorumlulara görev yetki ve sorumluluklarımızı daha detaylı anlatabilirdi. Problem olacak bir şey yaşamadık ama işletme içinde de bir kaç	

							küçük eğitim alıp bizim uygulamamıza izin verilmeyen bir iki uygulamayı da biz yapabildik ve kendimizi tamamen bu sektöre ait hissedebildik.	
Kadın	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Çalışma hayatını deneyimleme şansı veriyor sonuçta ki bence eskiye göre 3+1 sistemle çok daha fazla ve verimli bir şekilde staj süresi geçiriyoruz.		
Kadın	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır	Evet	Eğitim süresinin uzun olması hem mesleği öğrenmede hem de mesleki beceri kazanmada kolaylık sağlamakta	Mesleki eğitim alacağımız iş yerini bulmakta sıkıntı yaşamakta bu sebeple olumsuzluklar yaşandı	
Kadın	31	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	3buçuk aylık gibi bir süreç olduğundan işi benimsemiş, iletişim sağlayabilme, olaylara bakış açısını geliştirebilme, vakalara yaklaşım açısından benim için güzel bir deneyimdi.	.	
Erkek	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Gayet güzel bir sistem olmuş, teorikte öğrendiğimiz bilgileri pratiğe dökmek açısından gerçekten son derece verimli bir eğitim modeli olmuş, bizlerin istihdamını		

						düşünerek böyle bir eğitim modeli oluşturmada emeği geçen herkese teşekkür ve minnetlerimi sunarım 🙏		
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Evet	Yaptığım ve gördüğüm uygulamalar sayesinde vakaya bakış açım da ve direkt müdahale etmemde gelişmeler fazlasıyla oldu. Cesaretim daha da fazla arttı. Herhangi bir vaka gelse yanımda hemşireler olmadan müdahale edebilirim diyebilirim.	Eğitimle ilgili bir olumsuz düşüncem yok ama eğitim gördüğümüz hastane ücretler konusunda biraz daha hassas olsa işimizi daha içten ve istekli yapabiliriz	
Kadın	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Evet	Çok güzel bir sistem olmuş öğrendiklerimizi uygulama yaparak pekiştirmek harika	Her şey çok iyiydi maaş haricinde maaş biraz daha fazla olabilirdi	
Erkek	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	3+1 uygulaması mesleki deneyim ve tecrübe açısından bana çok şey kattı		
Kadın	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Evet	Staj teorikten çok daha yararlı oldu kesinlikle		
Kadın	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	İşletmeye bir hafta boyunca gittiğimiz için el yatkınlığı ve uygulama konusunda pratik kazandım		
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım		İşin işleyiş ve anlamak açısından en az 1-2 sefer 24 saat nöbete kalmaları gereklidir.	Parmedik bölümü olduğu için işleyiş tam anlamak için sadece ambulans staj yapılması gereklidir.

Kadın	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Okulda öğrendiklerimizin yanlış ve eksik olduğunu öğrenmiş oldum.	Yok.	Stajyer maaşlarının daha insani bir değerde olması ve zamanında yatırılması gerekiyor.
Erkek	23	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Staj varken okula gitmememiz güzel oldu maa	Yok	Staj ücretleri yetersiz
Erkek	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Hayır	1 dönem staj kesinlikle yeterli değil	Yetersiz ücret, yetersiz staj süresi	
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Evet			Sürekli olduğu için fayda sağladı fakat adaptasyon için yaz stajı da yapılması gerekiyor.
Kadın	19	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Ücret kesinlikle çok yetersiz. Lise öğrencileri staj yaparken bizden 1-2 bin lira daha fazla alıyorlar. O kadar emeğe 2 bin lira kesinlikle çok yetersiz.		
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Eğitime ve gelişime katkıda bulundu	Yok	
Kadın	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Hayır,	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Dönem boyu staj odaklı olmak alanda daha pratik olmamı sağladı.	Kendi yaşadığımız ilde yapamamak sisteme bakış açımı negatif yönde etkiledi. Acil sağlık öğrencisi olmama rağmen normal servis ve palyatif servisinde çalıştırılmam alanımla ilgili düşüncelerimi negatif yönde etkiledi.	İlk ve acil yardım programında eğitim gören öğrencilerin hastanede staj yaparken ilgili alanlarda çalıştırılmasını tavsiye ediyorum.

Erkek	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Evet	Bence staj günün daha fazla olması okuldan bile daha fazla insanı geliştirir ve öğretir	Yok	3+1 sistemde bir önceki dönemlerde altan dersin kaldığında bide stajı memleketinde yapıyorsan sınav zamanı git gel zor oluyor buna çare olarak ya proje verilmesi yada sınavın online yapılması gerekir
Kadın	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Nöbete kalma şansı tanınmalı , farklı yerlerde staj yapma şansı tanınmalı		
Erkek	20	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım		Maaslar cok gec yatiyor ve yetersiz	
Erkek	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	uzun bi süre staj yaptığımız için daha samimi ortamda daha iyi öğrendiğimi düşünüyorum		3 gün hastane 2 gün istasyonda yada tam tersi hastane ortamını yada hastanede yapıyorsak istasyon ortamını görmek için daha iyi olabilirdi
Erkek	24	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Bilmiyordum	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Pratik için iyi	Yok	Yok
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım		Ücretin geç ve yetersiz yatması	
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Bilmiyordum	Evet	Uygulamanın pekiştirilmesi ve sağlık alanındaki işleyişi öğrenme açısından çok faydalı olduğunu düşünüyorum	"Haftada 5 gün olmasına rağmen ücretin yeterli olduğunu düşünüyorum	Staj ücretleri geç yatiyor Çalışma saati düşürülebilir ya da ücret artırılabilir

Erkek	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	çok verimli oldu kendimi geliştirdiğimi düşünüyorum ortama alıştım ileride çok faydalı olacağına inanıyorum	Ücretler geç yattıyor ve çok az	Ücretleri arttırm
Erkek	22	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Hayır	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım	Hocalar yetersiz bilgiye sahipti ilk defa bizde gerçekleştiği için çok fazla stres dolu bir süreç oldu eğitim veren birimleri bu eğitim hakkında daha bilgili ve yönlendirmeye uygun şekilde bilgilendirme yapılırsa daha sağlıklı olur diye düşünüyorum	Her şey çok güzeldi lakin okuldaki hocalarımızın eğitim hakkında bilgisinin kısıtlı olması bize de stresli anlar yaşattı	Maaşlar hak ettiğimiz düzeyde değildi hafta da 40 saat çalışarak çok çok az bir miktar aldık maddi açıdan daha da iyileştirilebilir
Kadın	21	İlk ve Acil Yardım Programı	Genel Liseler	Evet	Kamu da uygulama yaptığım için iş teklifi almadım		Ücret çok yetersiz	

Tablo 4. Savaştepe MYO Öğrencileri Tarafından Nitel Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplar

Cinsiyet	Yaş	Öğrenim gördüğünüz bölümü belirtiniz	Mezun Olunan Lise Türü	Okulunuzu 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulanması nedeniyle tercih etme durumunuz	Uygulama yaptığınız iş yerinden veya başka bir iş yerinden iş teklifi aldınız mı?	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa olumsuz görüşlerinizi yazınız	3+1 işletmede mesleki eğitim hakkında varsa önerileriniz ve tavsiyeleriniz yazınız
Kadın	20	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet	Çok güzel bir uygulama ama	Maalesef aldığımız ücret çalıştığımız zamana yeterli değil	
Kadın	20	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet		Hiç ücretimi alamadım	
Kadın	20	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet		Benim eğitim aldığım işletmede diğer teknikerlerden 1 2 hafta içinde bir farkım kalmadı nerdeyse hatta tamamen onların yaptığı her işi bende yapabiliyorum ve maddi açıdan bunun yeterli olmadığını düşünüyorum ve görüyorum	
Kadın	20	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Hayır	Benim çalıştığım kliniğin teorik bilgilerine çok katkısı olduğunu söyleyemem. Fakat hayvanlara müdahalede el pratikliği açısından oldukça fazla katkısı oldu. Bunun dışında esnafılığı fazlasıyla öğrendiğimi düşünüyorum.	Stajyer ödemelerine doğru düzgün bir düzenleme getirilmeli. Örneğin her ay işletmenin de onayı alınarak ödeme direkt öğrenciye yapılabilir. Ben hâlâ para alamadım. Tek olumsuzluk bu benim için.	
Kadın	21	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet	Mesleği daha iyi öğrenip birçok konuda tecrübe kazanmama yardımcı oldu		
Kadın	20	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet	Mesleği öğrenme açısından çok güzel bir durum ama staj paramızın geç gelmesi bizi zor duruma düşürdü ve hocalarımızın ulaşabildikleri öğrencilerin çalıştığı yerleri ziyaret etmesini öneriyorum biz stajyer olduğumuz için haklarımızın tam farkında değiliz	Staj paralarının staj sonu gelmesi hoş değil	
Erkek		Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet		Okulların öğrenciyle ve iş verenler le daha yakın ilgilenmeli ve takip etmeli	
Kadın	22	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet			Asgarinin üçte ikisi dendiği için ona göre ücret aldık. Çalıştığım kliniğe aynı miktarın yatmasını talep ediyorum

Kadın	24	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet	Uygulama ve öğrenme açısından çok iyi bir sistem	Ücret konusu ve işleyişi çok sıkıntılı	Öğrenmek için çok istekli olun ve kesinlikle yapabilecekseniz yapın
Kadın	26	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulayan Liseler	Evet	Staj döneminde iş öğrenmek için bir aylık stajdansa daha yararlı ve öğretici olduğunu düşünüyorum	Dersleri veremeyen öğrencilerinin staj döneminin ertelenmesi ve yaşanan vakit kaybı mantıklı gelmiyor en azından 3 dersi kalan bi öğrencinin stajını yapıp sonrasında derslerini vermesi daha mantıklı geliyor bahar döneminde staj görmemiz gerektiği için güz dönemini boş geçire bilir fazla dersi kalanlar ve bu fazla dönem uzatmak olabilir	Derslerdeki uygulamaların da artması daha iyi olabilir teoride kalmayıp uygulama öğrenip stajla iyice pekiştirmek daha iyi olabilir
Kadın	21	Savaştepe MYO	Laborant ve Veteriner Sağlık Program	Genel Liseler	Evet	3+1 fikri gayet güzel	3 +1 fikri gayet güzel düşünülmüş bir proje ama eksikleri oldukça fazla bizi bu süreçte çok mağdur ettiniz üniversiteye başladığımızda bize yapılan açıklamaların %50 yalan paralarınız yatacak dendi sigortanız olucak dendi ama işe girmeden önce ve girdikten sonra bize 3+1 sistemin yarım yamalak anlatıldığını fark ettik sırf Savaştepedeki bölüm kapatılmasın diye bizi birçok vaadlerle kandırdılar	3+1 sürecin öğrencilere tüm ayrıntılarıyla dezavantajlarıyla anlatılması anlatılmıyorsa şartların iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyorum